

GELİR VERGİSİ İLE İLGİLİ BİLGİLER VE MÜKELLEFİYET

- Gelir, bir gerçek kişinin bir takvim yılında elde ettiği kazanç ve iratlarının safi tutarıdır. Artan oranlı bir tarifeyle, gelir dağılımında adaleti oluşturma fonksiyonu da dikkate alınırsa, sosyal ve ekonomik alanlarda da müdahaleci bir rol oynar.
- Gelir vergisi, gerçek kişilerin gelirlerini, Kurumlar vergisi, kurumların kurum kazançlarını vergilendirir.
- Gelir vergileri ilk zamanlar savaş ve olağanüstü durumlarda harcamaları karşılamak amacıyla konulmuştur.

Gelirin Unsurları

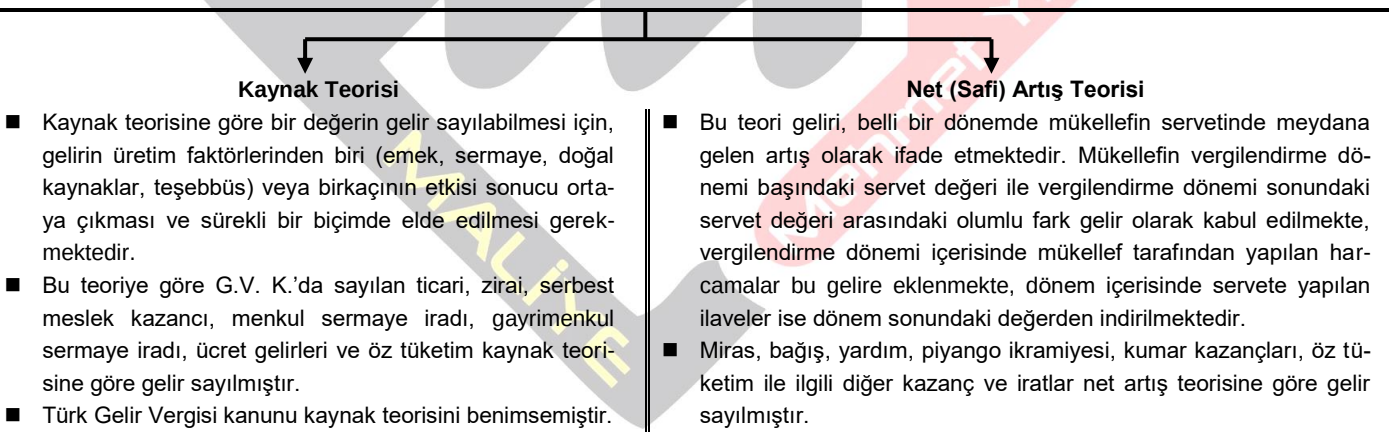
- Ticari kazanç
- Zirai kazanç
- Serbest meslek kazancı
- Gayrimenkul sermaye iradı
- Menkul sermaye iradı
- Sair kazanç ve iratlar
- Ücret

Emeğin getirisi	→ Ücret
Sermayenin getirisi	→ İrat
Sermaye ve teşebbüsün getirisi	→ Kazanç

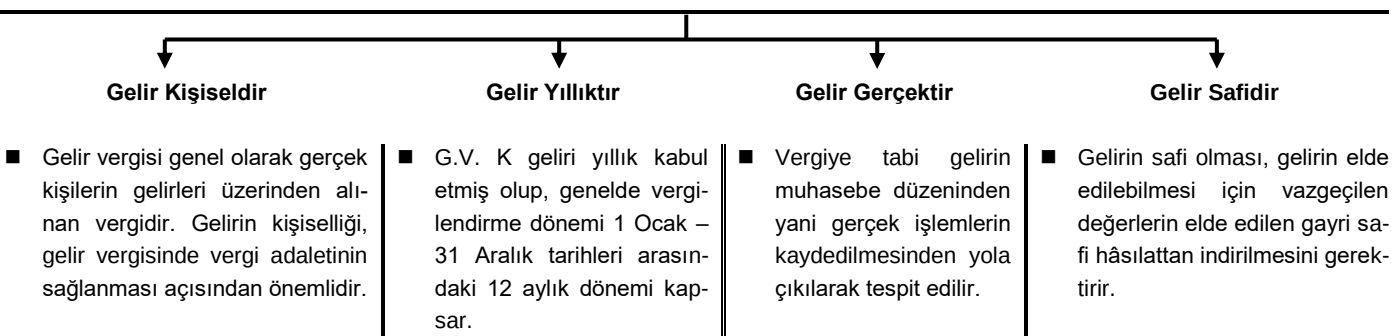
GELİR VERGİSİ TÜRLERİ

GELİR TEORİLERİ

GELİRİN ÖZELLİKLERİ

GELİR VERGİSİNDE MÜKELLEFİYET

Gelir elde eden gerçek kişiler gelir vergisinin mükellefidir. Gerçek kişilerde vergi mükellefiyeti doğumla başlayıp ölümle sona erer. Küçükler, kısıtlılar, hatta sağ doğmak şartıyla ana rahmine düşen çocuk dahi vergi mükellefidir. Yani kişilerin vergi mükellefi olabilmesi için medeni hakları kullanma hakkı şartı aranmaz. Sadece medeni haklardan yararlanma ehliyetine sahip olması yeterlidir. Ayrıca; yasal olmayan işlerden elde edilen gelirler (kumarhane işletmesi, tefecilik yapılması) vergi adaleti bakımından vergi mükellefiyetini doğurur.

GELİR VERGİSİNDE MÜKELLEFİYET TÜRLERİ

Tam Mükellefiyet

- İkametgâhı Türkiye'de bulunanlar (İkametgâh, Kanunu Medenin 19. Ve müteakip maddelerinde yazılı olan yerlerdir) ve bir takvim yılı içinde Türkiye'de **devamlı olarak 6 aydan fazla oturanlar** (Geçici ayrılmalar Türkiye'de oturma süresini kesmez) tam mükellef kabul edilir.
- Tam mükellefler Türkiye ve Türkiye dışındaki tüm gelirleri üzerinden **şahsilik ilkesine** göre vergilendirilir.
- Şahsilik (kişisel) ilkesi, bir ülke vatandaşının hem ülke içinde hem de ülke dışında elde ettiği tüm vergi unsurlarının, kendi ülkesinin vergi kanunlarına göre vergilendirilmesidir. Yani şahsilik ilkesi verginin,, kişinin bulunduğu yere göre değil de vatandaşlık bağı ile bağlı olduğu yere göre alınmasını ifade eder.
- Çalışma veya oturma izni alarak, altı aydan fazla bir süredir yurt dışında yaşayan Türk vatandaşlarının da Türkiye'de elde ettikleri kazanç ve iratları bakımından **dar yükümlülük** esasına göre vergilendirilmesi ilkesi söz konusudur.

Dar Mükellefiyet

- Türkiye'de ikametgâhı olmayan ve bir takvim yılı içinde Türkiye'de 6 aydan az kalan yabancı uyruklular dar mükellef sayılır. Dar mükellefler, **mülkiyet (yersellik) ilkesine** göre sadece Türkiye'de kazançları üzerinden vergilendirilir.
- Mülkiyet (yersellik) ilkesi, her ülkenin kanunları o ülkenin sınırları içindeki yerli ve yabancı herkese ve bütün hukuksal. Bu ilkeye göre vergiyi doğuran olayı yaratan kişinin o ülke vatandaşı olup olmaması önemli değildir.

Görevli gelenler, ilim ve fen adamları, seyahat, tahsil, tedavi, tutukluluk, hastalık gibi nedenlerle zorunlu olarak Türkiye'de 6 aydan fazla kalan yabancı uyruklular dar mükellef sayılırlar.

Gelirin Elde Edilmesi

Tahsil Esası

- Gelirin nakden veya hesaben yükümlünün fiili ve hukuki tasarruf alanı içerisine girmesidir.
- Nakden tahsil, kazanç veya iraden fiilen ve hukuken para olarak alınmasıdır. Örneğin, kiraya verilen gayrimenkulün kira bedelinin para olarak alınması
- Hesaben tahsil, kazanç veya iraden tasarruf edilebilecek şekilde kişinin banka hesabına yatırılması gibi
- Gelirin unsurlarından olan, ücret, serbest meslek kazancı, gayrimenkul sermaye iradı ve diğer (sair) kazanç ve iradlar tahsil esasına göre gelir kabul edilir.

Tahakkuk Esası

- Tahakkuk, gelirin ödenecek aşamaya gelmesidir.
- Tahakkuk esasında, gelir fiilen elde edilmese bile, vergiyi doğuran faaliyet vesika düzenine bağlanarak defterlere işletmenin alacağı olarak kaydedilmiş ise vergilendirme söz konusu olabilecektir.
- Gelir unsurlarından olan, **ticari kazanç ve zirai kazançlar** tahakkuk esasına göre gelir kabul edilir.
- Tahsil esasında gelir fiilen elde edildiği takvim yılı içerisinde muhasebeleştirilirken, tahakkuk esasında gelirin kesinleştiği vergilendirme dönemi içerisinde muhasebeleştirilir.

TİCARİ KAZANÇLAR

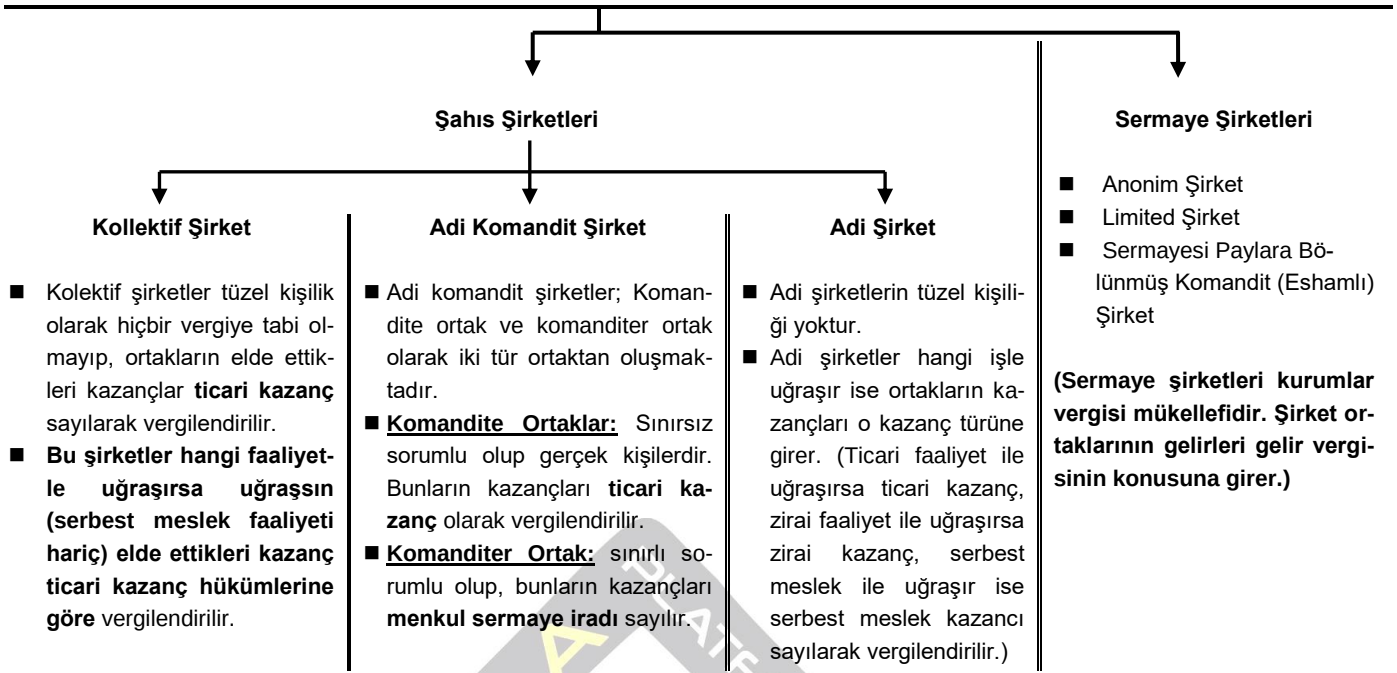
- Gelir vergisi kanunumuz ticari kazancı; 'her türlü ticari ve sınaî faaliyetlerden doğan kazançtır' şeklinde tanımlamaktadır.
- Ticari kazancın meydana gelebilmesi için sermayenin azlığı, çokluğu, kazanç amacının olup olmadığı veya yasak işlerden olup olmaması (kumarhane işletilmesi) hiç önemli değildir.

Bir faaliyetin ticari kazanç sayılabilmesi için; Kazanç - sermaye özelliği, Devamlılık özelliği, Organizasyon özelliği, Gelir ve kazanç elde etme özellikleri taşıması gerekmektedir.

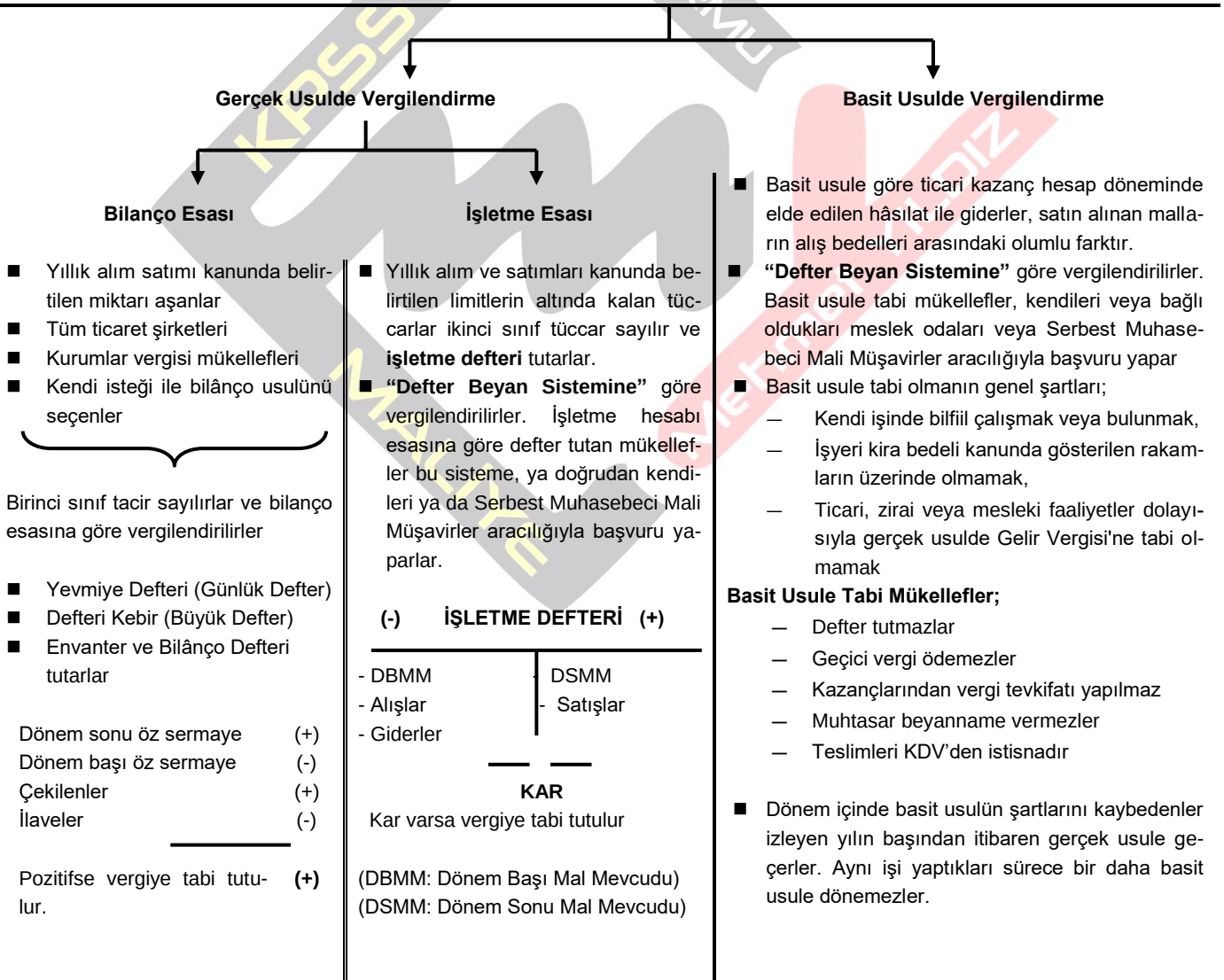
Özel Olarak Ticari Kazanç Sayılan Gelirler

- Maden, taş, kiremit ocakları, kum, çakıl, istihsal yerlerinin işletilmesi
- Borsada kayıtlı olup kendi nam ve hesabına hisse senedi alım satımı spekülasyon işleriyle uğraşanların kazançları
- Özel okul ve özel hastanelerin işletilmesi,
- **Dış protezciliğinden** elde edilen kazançlar
- Sürekli olarak gayrimenkul ve menkul alım-satımı yapanların kazançları
- Kolektif şirket ortaklarının, adi komandit şirketlerde komandite ortakların, adi şirket ortaklarının kazançları

Şirket Ortaklarının Kazançları

Ticari Kazancın Vergilendirilmesi

Defter beyan sistemi

- Serbest meslek erbabı,
 - İşletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler,
 - Basit usule tabi olan mükelleflerin,
- Kayıtlarının elektronik ortamda tutulmasına, bu kayıtlardan serbest meslek erbabı ile işletme hesabı esasına göre defter tutanların defterlerinin elektronik olarak oluşturulması ve saklanmasına, vergi beyannameleri, bildirim ve dilekçelerin elektronik olarak verilebilmesine, imkân tanıyan sistemdir.
 - Serbest meslek erbapları, işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler ile basit usule tabi olan mükelleflerin Sistemi kullanmaları zorunludur.
 - Basit usule tabi mükellefler ile serbest meslek erbapları (noterler ile noterlik görevini ifa ile mükellef olanlar hariç) **01.01.2018**, diğer mükellefler ise 01.01.2019 (serbest meslek kazanç defteri yanında işletme hesabı esasına göre defter tutanlar açısından 1/1/2018) tarihinden itibaren sistemi kullanmaya başlayacaklardır.

Basit Usulden Yararlanamayanlar

- Tüm ticaret şirketleri (adi şirketler hariç)
- Sarraflar
- Ödünç para verme işiyle uğraşanlar
- İnşaat onarım işiyle uğraşanlar
- Sigorta prodüktörleri
- İlan, reklâm işiyle uğraşanlarla bu ilere aracılık yapanlar
- Komisyoncular – Tellallar
- Maden, taş, kum, tuğla, kiremit harmanı işletenler
- Gayrimenkul ve gemi alım satımıyla uğraşanlar

Ticari Kazançlarda İndirilebilecek ve İndirilemeyecek Giderler

İndirilebilecek Giderler

- Genel giderler (yazıhane, büro, mağaza, muayenehane, imalathane, depo vb. yerlerin kira, ısıtma, aydınlatma, temizlik, posta, telefon, giderleri, işçi ve memur ücretleri)
- Mükellefin işinde çalışan işçilerin yiyecek, barınma, tedavi, sigorta primleri,
- Mükellefin işinde çalışan işçilere işten ayrılımları durumunda geri alınmak şartıyla verilen giyim eşyaları.
- İşle ilgili, sözleşmeye veya ilama veya kanunun emrine dayanarak ödenen zarar, ziyan tazminatlar.
- İşle ilgili ve işin önemine dayalı ve orantılı seyahat ve ikamet giderleri (otel faturası, uçak, tren bileti gibi, belgeli giderler)
- Kiralama yoluyla edinilen binek otomobillerinin her birine ilişkin aylık kira bedelinin 5.500 Türk lirasına kadarlık kısmı ile binek otomobillerinin alışımda ödenen KDV ve ÖTV'nin en fazla 115.000 TL'si gider yazılabilir.
- Faaliyetleri kısmen veya tamamen binek otomobillerinin kiralanması veya çeşitli şekillerde işletilmesi olanların bu amaçla kullandıkları hariç olmak üzere, binek otomobillere ilişkin giderlerin en fazla %70'i indirilebilir.
- İşletmenin aktifine kayıtlı ve sadece işte kullanılan araçların, amortisman giderleri.
- Ödenen dijital hizmet vergisi
- İşveren tarafından ücretliler için ödenen bireysel emeklilik katkı payları

İndirilemeyecek Giderler

- Teşebbüs sahibinin kendisi, eşi ve çocuklarının işletmeden çektikleri paralar, aldıkları diğer değerler (mal olarak alınanlar, emsal bedelle değerlendirilerek işletmeye eklenir)
- Teşebbüs sahibine, eşi ve çocuklarına ödenen aylıklar, ücretler, ikramiye ve komisyonlar
- Sermaye için hesaplanan faizler
- Alacaklar üzerinde hesaplanan faizler
- Her türlü para ve vergi cezaları, işletme sahibinin kusurlarından doğan tazminatlar.
- Kiralama yoluyla edinilen veya işletmede kayıtlı olan yat, kotra, tekne, sürat teknesi gibi motorlu deniz, uçak ve helikopter gibi hava taşıtlarından işletmenin esas faaliyet konusu ile ilgili olmayanların giderleri ile amortismanları
- Basın yoluyla işlenen suçlardan doğan maddi ve manevi tazminatlar

Ticari Kazancın Yarı Götürü Usulde Tespiti

- Gelir vergisine tabi dar mükelleflerin ulaştırma işlerinde uğraşanların kazançları, Türkiye'de elde ettikleri hâsılatlara, ortalama emsal oranlar uygulanarak vergi matrahı bulunur. Bu oranlar;

Kara ulaştırmalarında	%12'si	} safi (net) kazanç sayılır.
Deniz ulaştırmalarında	%15'i	
Hava ulaştırmalarında	%5'i	

Ticari Kazançlarda Esnaf Muaflığı

Esnaf muaflığından yararlanılabilmek için aşağıda belirtilen şartların olması gerekir.

- Bir işyeri açmaksızın, motorlu araç kullanmaksızın gezici ve perakende ticaretle uğraşanlar
- Bir işyeri açmaksızın, gezici olarak iş yapan; hallaç, kalaycı, çamaşır yıkayıcısı, odun kömür kırıcısı, berber, hamal, ayakkabı tamircisi, kundura boyacısı
- Köylerde gezici olarak her türlü sanat işleriyle uğraşanlar ve gezici milli piyango bileti satanlar
- Dışarıdan işçi almaksızın evlerde ürettikleri çarşaf, havlu, örtü, çorap, halı, kilim, turistik eşyaları dükkân açmaksızın satanlar.

Pazarcılık yapanlar ile Pazar takipçiliği yapanlar, giyim eşyaları, zati ve süs eşyaları, değeri yüksek olan ev eşyaları, gıda, bakkaliye, temizlik ürünleri satanlar, işyerinin önüne sergi açıp satış yapanlar, esnaf muaflığından yararlanamazlar.

ZİRAİ KAZANÇ

- "Her türlü zirai faaliyetlerden doğan kazanç" zirai kazanç olarak tanımlanır.
- Arazi, deniz, nehir ve göllerde ekim, dikim, bakım ve üretim yapmak,
- Islah yoluyla veya tabiatın doğrudan doğruya ürün elde etmek (mantar toplamak vb.)
- Ormancılık, hayvancılık, balıkçılık, avcılık yapmak
- Saksı ve seralarda çiçek yetiştirmek
- Aşım yaptırmak amacıyla erkek damızlık beslemek
- Ürünleri değerlendirmek amacıyla zirai üretime bağlı olarak işlemek (zeytinden yağ çıkarmak, süten peynir üretmek, çeltikten pirinç üretmek vb.)
- Çiftlik, mandıra, hara ve dalyanları işletmek

Zirai faaliyetle uğraşan kolektif şirket ortaklarının, adi komandit şirketlerde komandite ortakların kazancı zirai kazanç sayılmaz **ticari kazançtır**.

Adi şirketler zirai faaliyetle uğraşır ise ortakların kazancı zirai kazançtır. Çünkü adi şirketler hangi faaliyetle uğraşırsa o faaliyet türüne göre vergilendirilir.

Üründen pay alma (yarıcılık) zirai kazanç değil, gayrimenkul sermaye iradı sayılır. Çünkü burada tarla sahibi tarlasını kiralamış ve kira bedeli olarak ürünün yarısını almıştır.

Ürünlerin mağaza veya dükkân açılarak satılması zirai kazanç değil ticari kazanç sayılır. Çünkü burada mal e hizmet satma şeklinde, ticari bir organizasyon şemsiyesi altında ticari bir faaliyet söz konusudur.

Zirai Kazançların Vergilendirilmesi

Gerçek Usulde Vergilendirme

- Bir biçerdöver veya benzeri araca,
- 10 yaşına kadar ikiden fazla traktöre sahip olanlar ayrıca işletme büyüklüğünü aşan çiftçiler gerçek usulde vergilendirilir.
- Gerçek usule tabi çiftçiler kazançlarını ya bilanço esasına göre ya da işletme esasına göre tespit ederler.
- Bilanço esasını seçenler iki yıl geçmedikçe bu usulden dönemezler.

Bilanço Esası

Dönem sonu öz sermaye	(+)
Dönem başı öz sermaye	(-)
Çekilenler	(+)
İlaveler	(-)
Pozitifse vergiye tabi tutulur.	(+)

İşletme Esası

(-) İŞLETME DEFTERİ (+)

— DBMM	— DSMM
— Alışlar	— Satışlar
— Giderler	

KAR

Kar varsa vergiye tabi tutulur

DBMM: Dönem Başı Mal Mevcudu

DSMM: Dönem Sonu Mal Mevcudu

Kaynakta Kesinti (Stopaj – Tevkifat) Yoluyla Vergilendirme

- Gerçek usulde vergilendirilmeyen çiftçiler kaynakta kesinti (stopaj) yolu ile vergilendirilir.
 - Hayvansal ürünlerde %2
 - Zirai ürünlerde %4 (Çiftçi bor-saya kayıtlı ise bu oranların yarısı)
- Gerçek usulde vergilendirilmeyen çiftçilerin beyanname verme, defter tutma zorunlulukları yoktur.

İşletme büyüklüğü, zirai faaliyetlerin türü, arazinin büyüklüğü, ağaç ve hayvan sayısı tekne boyu göz önünde bulundurularak tespit edilir. **Cumhurbaşkanı**, bu ölçüleri gerekli gördüğü bölgeler için yıllık olmak kaydıyla arazi ve ürün türlerine göre beş katına kadar artırmaya ve ya kanuni hadden az olmamak üzere yeniden tespit etmeye yetkilidir.

Zirai Kazançlarda İndirilebilecek ve İndirilemeyecek Giderler

İndirilebilecek Giderler

- İşletme ile ilgili tohum, gübre, yem, ilaç ve benzeri giderler
- Satılmak üzere alınan hayvanların veya zirai ürünlerin bedelleri
- İşletmede çalışanlara ücret, prim ve hizmet karşılığı yapılan ödemeler
- İşçilerin yemek, tedavi, ilaç, vb. giderleri
- Zirai işletmede kullanılan alet, makine ve taşıtların tamir, bakım, onarım giderleri
- İşle ilgili sözleşmeye veya ilama veya kanun emrine göre ödenen tazminatlar

İndirilemeyecek Giderler

- Çiftçinin kendisinin, eş ve çocuklarının işletme-den çektiği paralar, bunlara ödenen aylıklar, ikramiyeler, avanslar.
- Çiftçinin kendisi, eş ve çocuklarının işletmeye yatırdıkları sermayeye için yürütülecek faizler
- Her türlü para ve vergi cezaları, gider olarak indirilemez.

Vergiden Muaf Tutulan Zirai Kazanç Sahipleri

Ziraat işlerinde kullandıkları hayvan, hayvan arabası, motor, traktör gibi vasıtalar veya sandallarla nakliyeciliği mutat hale getirmeksizin ara sıra ücret karşılığında eşya ve insan taşıyan çiftçiler

Nehir, göl ve denizlerde ve su geçitlerinde kanunlarda gösterilen ölçülerin altında makinesiz veya motorsuz nakil vasıtaları işletenler; hayvanla veya bir adet hayvan arabası ile nakliyecilik yapanlar

SERBEST MESLEK KAZANCI

- Sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi ve mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanan ticari mahiyette olmayan şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılan faaliyetlerdir.
- Serbest meslek kazancında da bu iki üretim faktörünün (emek + sermaye) etkisi görülmektedir. Serbest meslek kazancı da sermaye + emeğin çalışmasından ve sürekli olarak yapılmasından elde edilen kazançtır.
- “**Defter Beyan Sistemine**” göre vergilendirilirler. Serbest meslek kazancı esasına göre defter tutan mükellefler bu sisteme, ya doğrudan kendileri ya da serbest muhasebeci mali müşavirler aracılığıyla başvuru yaparlar.
- Basit usule tabi mükellefler ile serbest meslek erbapları (noterler ile noterlik görevini ifa ile mükellef olanlar hariç) **01.01.2018** tarihinden itibaren bu sistemi kullanmaya başlamışlardır.

Serbest Meslek Kazancının Özellikleri

- Bağımsızdır.
- Süreklidir.
- Uzmanlığa dayanır.
- Sermaye ikinci plandadır. (Sermaye ön plana çıkarsa ticari kazanç sayılır)
- Ticari nitelikte olmamalıdır.
- Muayenehane, yazıhane, atölye vb özel işyeri açılmalıdır.
- Mesleki kuruluşlara (baro, tabipler odası vb.) kayıt olunmalıdır.

Serbest Meslek Kazancı Sayılan Gelirler

- Gümrük komisyoncularının, borsa ajan ve acentelerinin, noterlerin kazançları
- Serbest meslek faaliyeti ile uğraşan, adi şirket ortaklarının kolektif şirket ortaklarının,
- Dava vekillerinin, müşavirlerin kazançları
- Konser veren müzik sanatçıların kazançları
- Serbest çalışan doktor, avukat, muhasebeci vb. meslek sahiplerinin kazancı
- Tahkim işleri nedeniyle hakemlerin aldıkları ücretler
- İhtira beratlarının sahipleri veya kanuni mirasçıları tarafından satılması ya da kiraya verilmesi
- Telif kazançları (telif hakkı, edebi ve fikri hakların tümüdür.)

Telif Hakları

Telif hakkı, bir kişi ya da kişilerin her türlü fikri emeği ile meydana getirdiği bilgi, düşünce, sanat eseri ve ürününün kullanılması ve kopyalanması ile ilgili hukuken sağlanan haklardır.

	Kiralama	Satış
Sahipleri	Serbest Meslek Kazancı	Serbest Meslek Kazancı
Kanuni Mirasçıları	Serbest Meslek Kazancı	Serbest Meslek Kazancı
3. Kişiler	Gayrimenkul Sermaye İradı	Diğer (Sair) kazanç ve İradlar

Serbest Meslek Kazancının Vergilendirilmesi

- Elde edilen hâsılatın giderler düşüldükten sonra kalan kısım üzerinden gerçek usulde vergilendirilir.
- Serbest meslek faaliyeti ile uğraşanlar serbest meslek kazanç defteri tutarlar. Bu defter işletme defterine benzer.
- Noterlerin, borsa ajan ve acentelerinin resmi defterleri; doktorların protokol defteri serbest meslek kazanç defteri yerine geçebilir.
- Serbest meslek kazançlarında elde etme, tahsil esasına bağlıdır. Yabancı para ile tahsil edilmiş ise borsa rayici, borsada rayici yok ise Hazine ve Maliye bakanlığınca belirlenen kur üzerinden değerlendirilir.

Serbest Meslek Kazancında İndirilebilecek ve İndirilemeyecek Giderler

İndirilebilecek Giderler

- Kazancın elde edilmesi için yapılan genel giderler: (ısıtma, aydınlatma, kırtasiye, telefon, vb. giderler.)
- Kiraladıkları ikametgâhlarının bir kısmını iş yeri olarak kullananlar, ikametgâh olarak ödedikleri kiranın tamamını; ısıtma, aydınlatma vb giderlerin yarısını; işyeri kendi mülkü ise kira yerine amortismanlarının yarısını gider yazabilirler.
- Mesleki faaliyetle ilgili seyahat ve ikamet giderleri
- Hizmetli veya işçiler için yapılan ödemeler.
- Mal ve hizmet alım bedelleri, amortismanlar
- Mesleki faaliyetle ilgili sözleşmeye veya ilama dayanarak ödenen tazminatlar
- Emekli aidatları, mesleki kuruluşlara yapılan ödemeler

İndirilemeyecek Giderler

- Serbest meslek erbabının faaliyetini devam ettirmesi için gerekli olan faaliyetine dâhil olmayan otomobil ya da her türlü araç ve gereçlerin giderleri
- Serbest meslek faaliyetinin uygulanması kaybolan ya da çalınan para ya da demirbaşlar
- Her çeşit para ve vergi cezaları ile serbest meslek erbabının suçlarından doğan tazminatlar
- Gelir vergisi, diğer şahsi vergiler

Genç girişimcilerde kazanç istisnası

- Ticari, zirai veya mesleki faaliyeti ile uğraşıp ilk defa gelir vergisi mükellefiyeti olan,
- Tam mükellef olup mükellefiyet başlangıç tarihi itibarıyla **yirmi dokuz yaşını doldurmamış** olan
- Faaliyete başladıkları takvim yılından itibaren **üç vergilendirme dönemi boyunca** elde ettikleri kazançlar kanunda gösterilen tutar kadar vergiden istisna tutulur. Ancak bu istisnadan yararlanabilmek için Gelir Vergisi Kanunu'nda belirtilen şartların yerine getirilmesi gerekmektedir.

ÜCRET

Ücretin temelde üç ana unsuru bulunmaktadır;

- İşverene ve işyerine hukuken bağlı olma (yasal bağlılık)
- Hizmet karşılığı ödeme yapılması (yapılan hizmet bedenen veya fıkren olabilir)
- Bir ortaklık münasebeti olmadan kazancın belli bir yüzdesi şeklinde kazançtan işçiye pay verilmesi ücret sayılır.

ÜCRET SAYILAN GELİRLER

Özel Olarak Ücret Sayılan Gelirler

- İşçi ve memurlara yapılan maaş ödemeleri. (ödenek, tazminat, gider karşılığı, huzur hakkı, kasa tazminatı, zam, prim, avans, mali sorumluluk tazminatı vb.)
- Evvelce yapılmış veya gelecekte yapılacak işler için yapılacak ödemeler.
- Bazı meclis üyeleri ile komisyon üyelerine yapılan ödemeler. (TBMM üyelerine, il genel meclisi üyelerine, Belediye Meclis üye ve başkanlarına yapılan ödemeler)
- Yönetim Kurulu üyelerine, denetim kurulu üye ve başkanlarına, tasfiye memurlarına yapılan ödemeler.
- Bilirkişilere, resmi arabuluculara, eksperlere, jüri üyelerine, sporculara, spor hakemlerine yapılan ödemeler (sporculara sürekli olarak ödenen aylık, ikramiye, transfer ücretleri).
- Emekli, dul ve yetim aylıklarının istisna hadlerini aşan kısmı

Diğer Ücretler (Asgari Ücrete Bağlı Olarak Vergilendirilenler)

- Kazancı basit usule tabi ticaret erbabının yanında çalışanların ücretleri
- Özel hizmette çalışan şoförlerin ücretleri
- Özel inşaatçı çalışan işçilerin ücretleri
- Gayrimenkul sermaye iradı elde edenlerin yanlarında çalışanların ücretleri
- Hazine ve Maliye Bakanlığı'nca bu usule alınanların ücretleri

Ücretlerin Vergilendirilmesi

- Gayri safi ücretten bazı indirimler yapıldıktan sonra kalan safi ücret kaynağında (stopaj – tevkifat) vergilendirilir.
- Ücret yabancı para ile ödenmiş ise o günkü borsa rayici üzerinden, ayın olarak ödenmiş ise ortalama perakende satış fiyatı üzerinden, menfaat sağlanması halinde (konut sağlanması) emsal kira bedeli üzerinden, diğer menfaatler sağlanması halinde emsal bedel üzerinden değerlendirilir.

Ücretlerde Muafiyet ve İstisna

Muafiyet: Yabancı Devletlerin Türkiye'de bulunan elçi, maslahatgüzar ve konsolosları (Fahri konsoloslar hariç) ile elçilik ve konsolosluklara mensup olan ve o olarak Gelir Vergisinden muaf tutulur.

İstisnalar: Aşağıda yazılı ücretler Gelir Vergisinden istisna edilmiştir.

- Köylerde veya son nüfus sayımına göre nüfusu kanunda gösterilen rakamı geçmeyen yerlerde faaliyet gösteren işçilerin ücretleri;
- Gelir Vergisinden muaf olanların veya gerçek usulde vergilendirmeyen çiftçilerin yanında çalışan işçilerin ücretleri;
- Toprak altı işletmesi halinde bulunan madenlerde ve bununla ilgili diğer bütün işlerde çalışanların ücretleri;
- Köy muhtarları ile köylerin katip, korucu, imam, bekçi ve benzeri hizmetlilerine köy bütçesinden ödenen ücretler
- Hizmetçilerin ücretleri (Hizmetçiler özel fertler tarafından evlerde, bahçelerde, apartmanlarda ve ticaret mahalli olmayan sair yerlerde orta hizmetçiliği sût ninelik, dadılık, bahçıvanlık, kapıcılık gibi özel hizmetlerde çalıştırılanlardır.)
- Sanat okulları ile bu mahiyetteki enstitülerde, ceza ve ıslahevlerinde, darülacezelerin atelyelerinde çalışan öğrencilere, hükümlü ve tutuklulara ve düşkünlere verilen ücretler;
- Hizmet erbabına işverenlerce yemek verilmek suretiyle sağlanan menfaatler
- Kanunla kurulan emekli sandıkları tarafından ödenen emekli, maluliyet, dul ve yetim aylıkları
- Çırakların asgari ücreti aşmayan ücretleri.
- Yabancı ülkelerde bulunan sosyal güvenlik kurumları tarafından ödenen emekli, maluliyet, dul ve yetim aylıkları;
- Tüm spor hakemleri vergiden istisna tutulurken profesyonel spor dallarını ve basketbol ile voleybol birinci liglerini yöneten spor hakemlerine ödenen ücretler vergiye tabi tutulur ve en üst liglerdeki sporcu ücretlerinden %20 gelir vergisi kesintisi yapılır.

GAYRİMENKUL SERMAYE İRADİ

- Yerinde sabit olan taşınmaz iktisadi kıymetleri, demirbaşları, her türlü motorlu araçları, makine, tesisat, telif ve işletme haklarını, gemi ve gemi paylarını gayrimenkul olarak kabul etmiştir ve bunların (aynî sermayenin) kira getirisi gayrimenkul sermaye iradı sayılır.

Gayrimenkul Sermaye İradı Sayılan Gelirler

- Bina, arazi, maden suları, memba suları, madenler, taş ocakları, kum ve çakıl üretim yerleri, tuzlalar, tuğla ve kiremit harmanları bunların mütemmim cüzleri (bütünleyici parça) ve teferruatları.
- Voli ve dalyanlar.
- Gayrimenkullerden ayrı olarak kiraya verilen demirbaşları, eşya ve döşemeleri, mütemmim cüzü ve teferruatları.
- Gayrimenkul olarak tescil edilen haklar (telif, irtifa, intifa, sükna, üst, kaynak, arama, marka, alâmetifarika vb.
- Her türlü motorlu araçlar, yükleme ve boşaltma araçları, gemi ve gemi payları

Kiraya verilmesinden elde edilen kazançlar gayrimenkul sermaye iradı sayılır.

Yukarıdaki iktisadi kıymetler işletmelerin bilânçosuna, aktifine, envanterine kayıtlı ise ticari kazanç sayılır.

Üründen pay alma (yarıcılık) gayrimenkul sermaye iradidir.

Gayrimenkul sermaye iratlarında elde etme tahsil esasına bağlıdır. Dönem içerisinde geçmiş yıllardan bir gelir elde edilmiş ise tahsil edildiği yılın (içinde bulunulan yılın) geliri sayılır. Dönem içerisinde gelecek yıllara ilişkin (peşin tahsil edilen) bir gelir elde edilmiş ise gelecek yılların (ilgili yılların) geliri sayılır.

EMSALKİRA

Emsal Kira Uygulanacak Haller

- Gayrimenkullerin kira bedellerinin tespit edilememesi,
- Kira bedelinin olması gerektiğinden düşük gösterilmesi
- Gayrimenkullerin bedelsiz olarak başkalarına terk edilmesi

Emsal Kira Uygulanmayacak Haller

- Boş kalan gayrimenkullerin korunması amacıyla bedelsiz olarak başkalarına bırakılması
- Gayrimenkullerin usul, fûru veya kardeşlerin ikametine tahsis edilmesi
- Mal sahibi ile birlikte akrabaların da aynı evde veya dairede ikamet etmesi
- Genel ve özel bütçeli idarelere, il özel idarelerine, belediyelere, devlete ait bina, arsa ve araziler

Bina ve arazilerde emsal kira; yetkili özel mercilerce veya mahkemelerce takdir olunur. Böyle bir merci yok ise vergi değerinin **%5'idir**. Bina ve araziler dışında kalan mal ve haklarda emsal kira maliyet bedelinin, maliyet bedeli bilinmiyorsa servet değerinin V.U.K na göre **%10'udur**.

Gayrimenkul Sermaye İradında Vergilendirme

Gerçek Usulde Vergilendirme

- Elde edilen gayrisafi hâsılattan belgeli giderler düşüldükten sonra safi kazanç vergilendirilir.

Götürü Gider İndirimi

- Elde edilen hâsılattan %15'i gider, %85'i gelir olarak kabul edilmiştir.
- Mükellefler istedikleri takdirde gerçek gider indirimini veya götürü gider indirimini seçmekte serbesttir.
- Götürü gider indirimi seçenler iki yıl geçmedikçe bu usulden dönemler
- Haklara götürü gider indirimi uygulanmaz.
- Mükellef hangi usulü seçti ise bütün gayrimenkullerine o usulü uygulamak zorundadır.

Binaların konut (mesken) olarak kiraya verilmesinde bir takvim yılı içinde elde edilen hâsılattan 2020 yılı için 6.400 TL'si vergiden istisnadır. Bu istisnadan yararlanabilmek için mükellefin gerçek usulde, zirai, ticari, serbest meslek kazancı olmayacak; sadece mesken olarak kullanılacak ve mükellef istisna haddi üzerinde elde ettiği kira gelirini vergi dairesine beyan etmek zorundadır.

Gayrimenkul Sermaye İratlarında İndirilecek Giderler

- Kiraya veren tarafından ödenen aydınlatma, ısıtma, su, asansör giderleri.
- Kiraya veren tarafından, malların idaresi için yapılan ve işin önemi ile orantılı idare giderleri.
- Amortismanlar, Tamir, bakım, onarım giderleri
- Sözleşmeye, ilama, kanun emrine göre ödenen tazminatlar
- Konut olarak kiraya verilen gayrimenkul ve haklar için ödenen resim, harç, şerefiye, iştirak payları

MENKUL SERMAYE İRADİ

Sahibinin; ticari, zirai, serbest meslek faaliyetleri dışında sermaye veya para ile temsil edilen değerlerden oluşan her türlü kar payı, faiz, kira ve benzeri gelirlerdir.

Menkul Sermaye İradı Sayılan Gelirler

- Her nevi hisse senetlerinin kar payları. Hisse senetleri, A.Ş. ortaklarının ve eshamlı komandit şirketin komanditer ortaklarının şirket bünyesindeki hisselerini göstermektedir.
- İştirak hisselerinden doğan kazançlar. İştirak kazançları ise, eshamlı komandit şirketin komanditer ortaklarının temettüleri, limited şirket ortaklarının temettüleri, iş ortaklıklarının temettüleri ve kooperatiflerin dağıttığı kazançlardır.
- Kurumların idare meclisi başkan ve üyelerine verilen kar payları.
- Vadesi gelmemiş hisse senedi ve tahvil kuponlarının satışından elde edilen gelirler
- Her nevi devlet tahvili ve hazine bonosu faizleri ve her nevi alacak faizleri.
- Yurt dışındaki bankalardan sağlanan mevduat faizleri ve yerli bankalardan sağlanan mevduat faizleri, Repo, ters repo faaliyetlerinden sağlanan gelirler
- Özel finans kurumlarından sağlanan kar payları

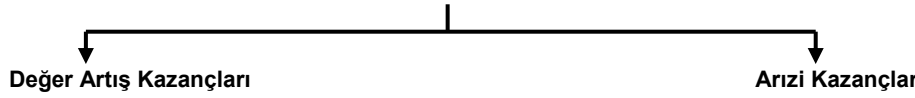
Menkul Sermaye İradı Sayılmayan Gelirler

Menkul kıymetlerin;

- Kuponlu satılması
- Kuponsuz satılması
- İştirak hisselerinin devri
- İştirak hisselerinin temliki
- İştirak hisselerinin itfa olunması

DİĞER KAZANÇ VE İRADLAR

G.V. Kanunumuzda sayılan 7 gelir türünden ilk altı gelir unsuruna girmeyen ve **sürekli olarak yapılmayan faaliyetlerden (arada bir yapılan)** elde edilen kazanç ve iratlardır.

Gelir vergisi kanunumuzda sayılan bazı **mal ve hakların** elden çıkarılmasından **(arada bir)** sağlanan kazançlardır.

- Menkul Kıymetlerin Elden Çıkartılması
- Hakların Elden Çıkarılması
- Faaliyeti Durdurulan Bir İşletmenin Tamamen veya Kısmen Elden Çıkarılması (faaliyeti devam eden bir işletme tamamen veya kısmen elden çıkarılır ise ticari kazançtır.)
- Malların Elden Çıkartılması

Sürekli olarak yapılmayan, **arada sırada yapılan ticari veya serbest meslek faaliyetinden** doğan kazançlardır.

- Arızı olarak ticari muamelelerin icrasından veya bu nitelikteki muamelelere aracılıktan elde edilen kazançlar.
- Ticari veya zirai bir işletmenin faaliyeti serbest meslek faaliyetinin durdurulması veya terk edilmesi, henüz başlamamış olan böyle bir faaliyete hiç girişilmemesi, ihale, artırma ve eksiltmelere iştirak edilmemesi karşılığında elde edilen hâsılat.
- Gayrimenkullerin tahliyesi veya kiracılık hakkının devri karşılığında alınan tazminatlar ile peştamallıklar.
- Arızı olarak yapılan serbest meslek faaliyetleri dolayısıyla tahsil edilen hâsılat.
- Gerçek usulde vergiye tabi mükelleflerin terk ettikleri işleri ile ilgili olarak sonradan elde ettikleri kazançlar

Gelir Vergisi Kanunu'na göre değer artış kazançlarına ilişkin istisna tutarı, 2020 takvim yılı gelirlerine uygulanmak üzere TL'dir.

Gelir Vergisi Kanunu'na göre arızı kazançlara ilişkin istisna tutarı, 2020 takvim yılı gelirlerine uygulanmak üzere TL'dir.

1. Yıllık Beyanname	Çeşitli kaynaklardan bir takvim yılı içinde elde edilen kazanç ve iratların bir araya getirilip toplandığı, bu suretle hesaplanan gelirin vergi dairesine bildirildiği beyanname'dir. Yıllık Beyanname iki şekilde düzenlenir Basit Usulde Ticari Kazançlar İçin - Gelir sadece basit usulde ticari kazanç ise, izleyen yılın şubat ayının 25. akşamına kadar beyanname verilir. Şubat ve haziran aylarında iki taksitle ödenir. Diğer Tüm Gelir Vergisi Kazançları İçin - Yıllık beyanname tam mükellefler için ikametgâhındaki vergi dairesine, izleyen yılın mart ayının 25. günü akşamına kadar verilir. - Vergiler Mart ve Temmuz aylarında iki eşit taksitle ödenir. (Hazine ve Maliye Bakanlığından izin alındığı takdirde iş yerinin bulunduğu vergi dairesine de verilebilir.) - Gerçek usulde ticari, zirai, serbest meslek kazancı olanlar gelir elde etseler de etmeseler de yıllık beyanname vermek zorundadırlar. - Birinci ve ikinci sınıf tacirler, serbest meslek erbabı, gerçek usulde vergilendirilen çiftçiler ve basit usule tabi olanlar, stopaja tabi olmamış kira geliri elde edenler yıllık gelir vergisi beyannamesi verirler. - Muaf esnaf, gerçek usulde vergilendirilmeyen çiftçiler ve menkul sermaye iradı elde edenler yıllık beyanname vermezler.
Gelir Vergisi Kanunu'nun 109. maddesine göre gelir vergisi;	- Beyanname verilmesi gereken hallerde beyannamenin verildiği günde, - Beyanname posta ile gönderilmişse vergiyi tarh edecek daireye geldiği tarihi takip eden yedi gün içinde tarh olunur.
2. Muhtasar Beyanname	- İşverenler veya vergi kesintisi yapmak zorunda olanlar tarafından kesilen vergilerin, matrahları ile birlikte toplu olarak bildirildiği beyanname'dir. İşyerinin bulunduğu vergi dairesine ertesi ayın 23. günü akşamına kadar verilir ve vergiler o ayın 26. günü akşamına kadar ödenir.
3. Münferit Beyanname	Dar mükelleflerin yıllık beyanname ile bildirmeye mecbur olmadıkları kazanç ve iratlardan vergi kesinti yolu ile alınmamış kazançların bildirilmesine mahsus beyanname'dir. - Münferit beyanname gelirin iktisap tarihinden itibaren 15 gün içerisinde ilgili vergi dairesine verilir ve bu süre içinde (beyanname verme süresi içinde) vergiler ödenir.
4. Geçici Beyanname	Ticari kazanç sahipleri (basit usulde vergilendirilenler hariç) ile serbest meslek erbabı ilgili hesap döneminin üçer aylık kazançları üzerinden %15 oranda geçici vergi öderler. Hesaplanan geçici vergi, üç aylık dönemi izleyen ikinci ayın 14. günü akşamına kadar bağlı olunan vergi dairesine beyan edilir ve 17. günü akşamına kadar ödenir.

İHTİYARİ BEYANNAME: Gelir Vergisi Kanununun **geçici 67'nci maddesi** kapsamında **tevkifata tabi tutulan ve yıllık veya münferit beyanname ile beyan edilmeyeceği belirtilen menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının** elden çıkarılmasından doğan kazançlar için dar mükellefler de dâhil olmak üzere takvim yılı itibarıyla yıllık beyanname verilebilecektir.

İhtiyari Beyanda Bulunan Mükellefler İçin" düzenlenen yıllık gelir vergisi beyannamesiyle, izleyen yılın Mart ayının başından yirmi beşinci günü akşamına kadar yapılacaktır.

İhtiyari beyanname, tam mükellefler için ikametgâhlarının bulunduğu yer vergi dairesine, **dar mükellefler için** ise İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı Boğaziçi Vergi Dairesi Müdürlüğü'ne verilebilecektir.

Kaynağında Kesinti Yapmak Zorunda Kalanlar

Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin (A) fıkrasında, vergi tevkifatı yapmak zorunda olanlar aşağıdaki gibi sayılmıştır.

- Kamu idare ve müesseseleri,
- İktisadi kamu müesseseleri,
- Sair kurumlar,
- Ticaret şirketleri,
- Kooperatifler,
- İş ortaklıkları,
- Dernekler
- Vakıflar,
- Dernek ve vakıfların iktisadi işletmeleri,
- Menkul kıymetler yatırım fonu yönetenler,
- Gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı,
- Zirai kazançlarını bilanço veya zirai işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler.

KURUMLAR VERGİSİ

- Kurumların elde ettiği kazançlar kurumlar vergisinin konusunu oluşturur. Kurumlar vergisinde kazançlar hangi kaynaktan sağlanırsa sağlansın kurum kazancı altında birleşir ve ticari kazançla ilişkin hükümlere göre vergilendirilir.
- Kurumlar vergisi, safi kurum kazancı üzerinden hesaplanır.
- Kurumlar vergisinde kurum kazançları yalnızca gerçek usulde, bilanço esasına göre tespit edilir ve mükellefler birinci sınıf tüccar kabul edilirler.

Kurumlar Vergisi Mükellefleri

Sermaye Şirketleri	■ Anonim Şirketler ■ Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit (Eşamalı) Şirketler ■ Limited Şirketler
Yabancı Kurumlar	■ Yerli ve yabancı kurumlar arasında eşitliğin sağlanması bakımından, yabancı anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler de kurumlar vergisi mükellefidir.
Kooperatifler	■ Tüzel kişiliğe sahip, ortakların belirli ekonomik menfaatlerini karşılamak ve özellikle meslek geçimlerine ait ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kamu tüzel kişilerin, il özel idare, belediye, dernek ve cemaatler tarafından kurulan kuruluşlardır.
Dernek Ve Vakıflara Ait İktisadi İşletmeler	■ Dernek ve vakıflar kurumlar vergisinden muaf olup, bunların iktisadi işletmeleri (lokal, lokanta, kreş, yurt işletmesi vb) kurumlar vergisine tabidir.
İş Ortaklıkları	■ Sermaye şirketleri, kooperatifler, şahıs ortaklıkları, gerçek kişilerle belli bir işin birlikte yapılmasını taahhüt etmek ve kazancı paylaşmak amacıyla oluşturulan ortaklıklardır. Genelde, imar, birden fazla yıl süren inşaat onarım, montaj hizmetleri için oluşturulur.
İktisadi Kamu Müesseseleri	■ Devlete, özel idarelere, belediyelere, kamu idarelerine ait ve devamlı faaliyette bulunan sermaye şirketleri ve kooperatiflerin dışında sınai ve zirai işletmeler kamu müessesesi olarak tanımlanmıştır.

Kurumlar Vergisinde Mükellefiyet Türleri

Tam Mükellefiyet

- Kanuni veya iş merkezlerinden biri ya da ikisi Türkiye'de bulunan tüzel kişiliğe haiz kurumlar tam mükelleftir.
- Türkiye ve Türkiye dışında (yabancı ülkelerde) elde ettikleri kazançların toplamı üzerinden vergiye tabi tutulurlar.

Dar Mükellefiyet

- Kanuni veya iş merkezlerinden her ikisi de Türkiye'de bulunmayan kurumlar dar mükellef kurumlardır.
- Dar mükellef kurumlar sadece Türkiye'de elde ettikleri kazançlar üzerinden vergilendirilir.

Kanunî merkez: Vergiye tâbi kurumların kuruluş kanunlarında, Cumhurbaşkanlığı karamamelerinde, tüzüklerinde, ana statülerinde veya sözleşmelerinde gösterilen merkezdir.

İş merkezi: İş bakımından işlemlerin fiilen toplandığı ve yönetildiği merkezdir.

Kurum Vergisinde Örtülü Sermaye Ve Örtülü Kazanç Dağıtımı

Örtülü Sermaye

- Kurumların ortaklarından veya ortaklarla ilişkili olan kişilerden doğrudan veya dolaylı olarak temin ederek işletmede kullandıkları borçların, hesap dönemi içinde herhangi bir tarihte kurumun öz sermayesinin üç katını aşan kısmı ilgili hesap dönemi için örtülü sermayedir.
- Örtülü sermaye için ödenen faizler gider olarak indirilemez.

Örnek Uygulama

X A.Ş.'nin 01.01.2018 tarihindeki öz sermayesi 100.000. TL'dir. 2018 yılındaki borçlarının bir ortağına ait tutarı 700.000 TL'dir.

Ortak A'ya toplam borç : 700.000 TL.
 Öz sermayenin 3 katı : 300.000 TL. (100.000 x 3)
Örtülü sermaye : Ortaklardan alınan borç – öz sermayenin üç katı
Örtülü sermaye : 700.000 – 300.000
Örtülü sermaye : 400.000 TL.

Şirket 400. 000 TL için ödediği faizi gider olarak indiremez. Çünkü 400.000 TL örtülü sermayedir.

Örtülü Kazanç

- Bir sermaye şirketinin bilanço kalemlerinde yer alan kazancı düşük göstererek kurumun kazancını ilgili gerçek ya da tüzel kişilere aktarmasıdır.
- Kazancın asıl amacı kurum kazancını düşük göstererek, ortaklara fazla gelir kazandırmasıdır. Bunu da kuruma genellikle mal hizmet alım satımı esnasında yerine getirirler. İmalat, inşaat, alım satım, borç alma verme, kira işlemleri genellikle örtülü kazançta kullanılabilir.
- Emsallerine nazaran açık farklılık gösteren nitelikte menfaat sağlamış bulunması, bu kişilere yapılmış; örtülü kazanç aktarılması olarak kabul edilir

Kurumlar Vergisinden İndirilebilecek Ve İndirilemeyecek Giderler

İndirilebilecek Giderler

- Gelir Vergisine tabi işle ilgili kanunca indirilebilecek giderler
- Hisse Senedi ve Tahvillerin İhraç Giderleri
- İlk Tesis ve Örgütlenme Giderleri
- Genel Kurul Toplantı Giderleri (Hissedarların seyahat, kokteyl ve ziyafet giderleri hariç)
- Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit Şirketlerde Komandite Ortağın Kar payı
- Sigorta Teknik İhtiyatları (Karşılıkları)
- Bağış ve Yardımlar (Kurum kazancının %5'ini aşamaz.
- Cari yılın veya geçmiş 5 yılın zararları
- Katılım bankalarının kar ve zarar katılma hesabı karşılığında ödenen kar payı
- Ödenen dijital hizmet vergisi

İndirilemeyecek Giderler

- Öz Sermaye üzerinden ödenen veya hesaplanan faizler
- Örtülü sermaye üzerinden ödenen veya hesaplanan faiz, kur farkları ve beheri giderler
- Örtülü olarak dağıtılan kazançlar
- Ayrılan yedek akçeler
- Kurumlar vergisi ile her türlü para cezaları, vergi cezaları, gecikme faizleri
- Menkul kıymetlerin itibari değerlerinin altında ihracından doğan zararlar. Kurumlar vergisi matrahından indirilmez, mahkeme kararı üzerine ödenen tazminatlar kurumlar vergisi matrahından indirilebilir.
- Her türlü alkol ve alkollü içkiler ile tütün ve tütün mamullerine ait ilan ve reklam giderlerinin % 50'si. Cumhurbaşkanı bu oranı % 100'e kadar artırmaya veya sifıra kadar indirmeye yetkilidir.

KURUMLAR VERGİSİNDE BEYAN

- Safi kurum kazancı kurumlar vergisinin matrahını oluşturur. Ödenecek kurumlar vergisi hesaplanırken, safi kurum kazancına %22 oranı (Kurumlar Vergisi oranı) uygulanır. (2018, 2019 ve 2020 yılı vergilendirme dönemlerine ait kazançlarına uygulanacak kurumlar vergisi oranı %22 olacaktır.)

Yıllık Beyanname

Muhtasar Beyanname

Özel Beyanname

Geçici Beyanname

- Kurumların tüm şube ve kuruluşlarından elde ettikleri tüm kazançları için toplu olarak verilen beyanname'dir.
- Yıllık kurumlar vergisi beyanname'si hesap dönemini takip eden 4. ayın 1. gününden 25. günü akşamına verilir.
- Yıllık kurumlar vergisi beyanname'si, kurumun kanuni merkezi veya iş merkezinin bulunduğu vergi dairesine verilir.
- Muhtasar beyanname ertesi ayın 23'ü akşamına kadar bağlı oldukları vergi dairesine verilir ve vergiler beyanname verildiği ayın (ertesi ayın) 26. günü akşamına kadar ödenir. Muhtasar beyanname kurumun bağlı olduğu yer vergi dairesine verilir.
- Dar mükellefiyete ticari, ziraai kazançlar dışında kaynağında vergilendirilmemiş (telif, ihtira berati, işletme ticaret unvanı vb. kazançlar) diğer kazançları için verdikleri beyanname'dir.
- Beyanname, elde edilen kazancın tümüne göre farklı vergi dairelerine verilir.
- Kurumlar elde ettikleri gelirlerle ilgili hesap döneminin üçer aylık kazançları üzerinden %22 oranda geçici vergi öderler.
- Hesaplanan geçici vergi, üç aylık dönemi izleyen ikinci ayın 14. günü akşamına kadar bağlı olunan vergi dairesine beyan edilir ve 17. günü akşamına kadar ödenir

KURUMLAR VERGİSİNDE HESAP DÖNEMLERİ

1. Normal Hesap Dönemi	■ Normal hesap dönemi 12 aydır. Kurumlar vergisi normal hesap dönemlerinde, hesap dönemini izleyen dördüncü ayın 1. gününden 25. günü akşamına kadar verilir ve vergileri verildiği ayın sonuna kadar vergi dairesine ödenir.
2. Özel Hesap Dönemi	■ İşleri gereği bazı kurumlar vergisi mükellefleri Hazine ve Maliye Bakanlığı'ndan izin almak şartı ile özel hesap tayin edebilirler. Bu durumda özel hesap dönemi yine 12 aylık dönemdir. Bu dönemde beyanname, belirlenen hesap döneminin bitiş tarihini takip eden 4. ayın 1. gününden 25. günü akşamına kadar verilecek ve vergiler beyannamenin verildiği ayın son gününe kadar tek taksitte ödenecektir. ■ Örneğin; hesap dönemi 1 Temmuz – 31 Haziran tarihleri ise, bu durumda mükellef yıllık kurumlar vergisi beyannamesini 1–25 Ekim'e kadar verecek ve vergilerini ekim ayı sonuna kadar ödeyecektir.
3. Mücbir Sebeplerin Bulunması Halinde	■ Doğal afetlerin meydana gelmesi, yangın, sel, deprem, (mücbir sebepler- elde olmayan nedenler) vb. nedenler dolayısıyla beyanname verme süresi durur. Duran süre mücbir sebeplerin ortadan kalkması ile yeniden işlemeye başlar. ■ Zorunlu nedenlerin bitme tarihinden itibaren beyanname verilmeyen süre kadar mükelleflere yeni bir süre verilir.
4. Zor Durum Halinde	■ V.U.K'da sayılan zor durum hallerinde vergi ödevlerini yerine getiremeyen mükellefler Hazine ve Maliye Bakanlığı'na yazılı başvurmaları halinde süre uzatma isteklerinde bulunabilirler. ■ Hazine ve Maliye Bakanlığı mükellefin isteğini uygun gördüğünde beyanname verme süresini en fazla bir ay uzatabilir.
5. Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın Süre Uzatması	■ Bazı durumlarda Hazine ve Maliye Bakanlığı sermaye şirketleri dışındaki kurumların beyanname verme süresini uzatabilir.
6. Ülkeyi Terk Halinde	■ Dar mükellef kurumların faaliyetlerini yıl içinde bırakıp ülkeyi terk etmesi halinde, ülkeyi terk etmeden 15 gün içinde beyanname verilmesi gerekir.

SERVET ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLER

Motorlu Taşıtlar Vergisi

Veraset Ve İntikal Vergisi

Emlak Vergisi

Veraset Vergisi

İntikal Vergisi

Tereke Vergisi

Miras Payı Vergisi

1. MOTORLU TAŞITLAR VERGİSİ

Verginin Konusu ve Özellikleri

Vergi Tarifesi

Verginin Tarhı ve Ödenmesi

- Motorlu taşıtlar vergisi servet üzerinden alınan bir vergidir.
- Motorlu taşıtlar vergisi mülkiyete bağlı olarak alınan ve süreklilik arz eden, dolaysız, objektif, özel bir servet vergisi olarak kabul edilmiştir.
- Motorlu taşıtlar vergisinin konusu, kanunda belirtilen motorlu kara ve hava taşıtlarıdır.
- Motorlu araçların, motorlu taşıtlar vergisine konu olabilmesi için, motorunun olması yeterli olmayıp, ayrıca tarifelerde de yer alması gerekir.
- Tarifede yer almayan traktörler, silindir hacmi 100 cm³ altında kalan motosikletler, vergisinin konusuna girmez.
- Motorlu taşıtlar vergisinin mükellefi; trafik, belediye ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'nca tutulan sivil hava araçları siciline adlarına motorlu taşıt kayıt ve tescil ettirmiş gerçek ve tüzel kişilerdir.
- Motorlu taşıtlar vergisini doğuran olay ise araçların bu sicillere kayıt ve tescilleridir.

- Motorlu taşıtlar vergisi spesifik niteliğinde olup 3 tarife üzerinden vergilendirilir.

I. **Tarife:** Otomobil, kaptıkaçtı, arazi taşıtları; yaş ve motor silindir hacmine göre,

II. **Tarife:** I. tarife yazılı taşıtlar dışında kalan motorlu kara taşıtları; yaş, motor silindir hacmi, oturma kapasitesi ve azami toplam ağırlığına göre

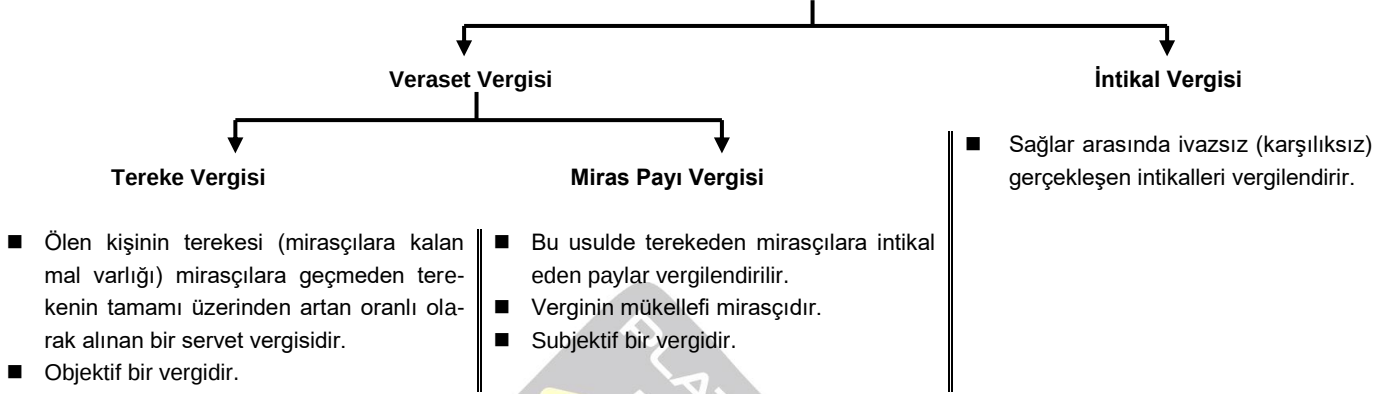
IV. **Tarife:** Uçak ve helikopterler (Türk kuşu, Türk Hava Kurumuna ait olanlar hariç); taşıtların yaşları, cinsi ve azami kalkış ağırlığına göre

- Motorlu taşıtlar vergisinde tarha yetkili vergi dairesi taşıtların kayıt ve tescilinin yapıldığı vergi dairesidir.
- Motorlu taşıtlar vergisi her yılın Ocak ayının başından itibaren yıllık tarh ve tahakkuk ettirilmiş sayılır ve vergiler her yıl Ocak ve Temmuz aylarında iki eşit taksitle ödenir.
- İlk defa kayıt ve tescil yapılan araçların vergileri bir ay içerisinde ödenir.
- Alınan araç sıfırda yani kayıt ve tescili yapılmamışsa ve araç yılın ilk 6 aylık döneminde alınmışsa mükellefiyet o yılın ocak ayında başlar.
- Alınan araç aynı şartlar altında (yani sıfırda) ve araç yılın ikinci altı aylık dönemi içinde alınmışsa mükellefiyet o yılın temmuz ayında başlar.
- Alınan araç daha önce kayıt ve tescili yapılmış bir araçsa (ikinci el) ve yılın ilk altı aylık dönemi içinde alınmışsa mükellefiyet o yılın temmuz ayında başlar.
- Aynı şartlar altında (daha önce kayıt ve tescili yapılmışsa yani ikinci el ise) ve araç yılın ikinci altı aylık dönemi içinde alınmışsa mükellefiyet takip eden yılın ocak ayında başlar

Motorlu taşıtları kayıt ve tescil eden memurlar; taşıtların cins ve nevinde, araçların kullanış tarzında değişiklik olması halinde değişikliği bir ay içinde ilgili vergi dairesine bildirmek zorundadır. Bu zorunluluğa uymayanlara özel usulsüzlük cezası uygulanır. Motorlu taşıtların satış ve devir işlemini yapan noter, ilgili sicil memurları devir işlemini yapmadan önce vergi ve cezaların ödendiğine ilişkin belgeyi istemek zorundadırlar. Bu zorunluluğa uymayan noter ve sicil memurları ödenmeyen vergilerden mükellef ile birlikte zincirleme sorumlu tutulur.

Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına ait mallar ile Türkiye'de bulunan malların miras yoluyla veya her hangi bir şekilde karşılıksız olarak bir şahıstan diğer şahsa geçmiş olması Veraset ve İntikal Vergisine konu oluşturur. Bu durum, Türk uyuşunda bulunan şahısların yabancı memleketlerde aynı yollardan edinecekleri mallara da kapsamaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmayan bir bireyin, yurtdışında bulunan malının, veraset yoluyla veya karşılıksız olarak Türkiye'de ikametgâhı olmayan yabancı şahıslara intikal etmesi durumunda vergi mükellefiyeti söz konusu olmaz.

Medeni kanunumuza göre, mirası bırakanın altsoyu (ölenin çocukları, torunları, torunların çocukları) birinci derecede mirasçıdır. Ölen kimsenin altsoyu yok ise ana ve babaları mirasçıdır (eşit olarak).

Vergi Tarifesi

Veraset ve intikal vergisi çifte artan oranlı vergiye sahiptir.

Verginin Oranı (%)	
Veraset Yoluyla İntikallerde	İvazsız İntikallerde
1	10
3	15
5	20
7	25
10	30

- Veraset yolu ile gerçekleşen intikallerde beyanname ölen kimsenin ikametgâhındaki vergi dairesine, mirası bırakan veya tasarrufu yapan kimse yabancı ülkede ikamet ediyorsa bu kişilerin son ikametgâhındaki vergi dairesine, mirası bırakan veya tasarrufu yapan Türkiye'de hiç ikamet etmemiş veya son ikametgâhı hiç tespit edilememiş ise Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın belirlediği vergi dairesine verilir.

Veraset ve intikal vergisi tahakkuk tarihinden itibaren 3 yılda her yıl mayıs ve kasım aylarında toplam 6 eşit taksitle ödenir.

- Yabancı ülkelerde bulunan kimseler, beyannamelerini Türk konsolosluklarına verir.
- Diğer yolla intikallerde ise veraset ve intikal vergisi beyannamesi tasarrufu yapan kişinin ikametgâhındaki vergi dairesine verilir.
- Ölüm Türkiye'de meydana gelmiş ve mükellefleri de Türkiye'de bulunuyor ise veraset ve intikal beyannamesi 4 ay (ölen veya mükellefler de aynı yabancı ülkede ise yine 4 ay) içinde verilmesi gerekir.
- Ölüm Türkiye'de meydana gelmiş ise ve mükelleflerde Türkiye dışında başka bir ülkede ise veraset ve intikal beyannamesi 6 ay içinde verilmesi gerekir.
- Ölüm yabancı ülkede meydana gelmiş, mükellefleri de başka bir yabancı ülkede ise ya da ölen kişi ile mirasçının ikametleri arasında kıta farkı varsa, veraset ve intikal beyannamesi 8 ay içinde verilmesi gerekir.
- Gaiplikte veraset ve intikal beyannamesi, gaiplik kararı kesinleştikten sonra 1 ay içinde verilmesi gerekir.

3. EMLAK VERGİSİ

- Emlak vergisi, servet üzerinden alınan, süreklilik taşıyan objektif bir vergidir. Emlak Vergisi Kanunu 1970 yılında kabul edilmiş ve 1986 yılında yerel yönetimlere devredilmiş olup bu yıldan itibaren belediyeler tarafından tahsil edilmeye başlanmıştır. Bu yüzden emlak vergisi, yerel yönetim vergisi olarak da adlandırılabilir.

	Büyükşehir Belediyesi Olmayan Bölgelerde	Büyükşehir Belediyesi Olan Bölgelerde
Meskenler ve Arazi	% 0.1	% 0.2
İşyeri	% 0.2	% 0.4
Arsalar	% 0.3	% 0.6

Emlak vergisi birinci taksiti, mart, nisan ve mayıs aylarında, ikinci taksiti ise kasım ayı içinde olmak üzere iki eşit taksitte öder.

HARCAMALAR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLER

1. Katma Değer Vergisi Ve Konusu

- Katma Değer Vergisi (kısaca K.D.V.), Türkiye'de yapılan mal ve hizmet teslimlerinde, mal veya hizmeti teslim alanın, teslim edene ödediği vergidir. 1984 yılında kabul edilen kanunla uygulanır.

Konusu;

- Ticari, sanayi, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetler
- Her türlü mal ve hizmet ithalatı
- Posta, telefon, telgraf, teleks ve bunlara benzer hizmetler ile radyo ve televizyon hizmetleri,
- Spor-toto oynanması, piyango tertiplenmesi, at yarışları ve tali oyunları tertiplenmesi, oynanması,
- Profesyonel sanatçıların yer aldığı gösteriler ve konserler,
- Müzayede mahallerinde ve gümrük depolarında yapılan satışlar.

Yukarıdaki mal ve hizmetleri teslim eden gerçek ve tüzel kişiler, katma değer vergisinin mükellefidir. Burada nihai vergi yüklenicisi tüketici olduğuna göre nihai tüketici parasal mükellefiyet altındadır. Bu durumda Katma Değer Vergisinin mükellefi mutavassıt mükelleftir.

Teslim

Bir mal üzerindeki tasarruf hakkının malik veya onun adına hareket edenlerce alıcı veya adına hareket edenlere devredilmesidir.

Aşağıda sayılan haller teslim niteliğindedir;

- Malın alıcıya veya adına hareket edenlere verilmesi ve malın nakliye başlanması
- Elektrik, gaz, su vb. ürünlerin dağıtılmaya başlanması
- İşletme sahibinin, işletmede üretilen mal ve hizmetleri kendi adına alması, kullanması
- Vergiye tabi malların üretilip teslimi, vergiden istisna olan malların imalinde kullanılması
- Mülkiyeti muhafaza kaydı ile yapılan satışlar telsim olarak kabul edilmiştir.

Katma Değer Vergisinde Matrah ve Oran

- Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 20. maddesine göre katma değer vergisinin matrahı, teslim ve hizmetler karşılığında ödenen bedellerdir.
- Katma değer vergisi **kanuni** oranı, vergiye tabi her bir işlem için %10'dur. Cumhurbaşkanı bu oranı, dört katına kadar artırmaya, %1'e kadar indirmeye, bu oranlar dâhilinde muhtelif mal ve hizmetler ile bazı malların perakende safhası için farklı vergi oranları tespit etmeye yetkilidir.

KDV genelde gerçek usulde vergilendirilir. KDV mükelleflerin yazılı beyanı üzerine tarh olunur. KDV beyannamesi ertesi ayın 24'ü akşamına kadar iş yerinin bulunduğu vergi dairesine verilir ve vergiler o ayın 26'sı akşamına kadar ödenir (Beyanname verilen ayın 26'sı akşamına kadar). Mükellefler hiçbir faaliyette bulunmasalar dahi beyanname verirler.

2. ÖZEL TÜKETİM VERGİSİ

- ÖTV'de vergi, üretimin ilk aşamasında alınmakta; bundan sonra malların nihai tüketiciye ulaşmasına kadar olan diğer aşamalar vergi dışında kalmaktadır. Yani, ilk aşamada alınan ÖTV, fiyatın içine gizlenmiş olarak tüketiciye yansıtılmaktadır.
- ÖTV oranları bazı mal ve hizmetlerde maktu, bazılarında ise %1 ve %130 arasında değişmektedir. Tütün içeren sigaralarda ÖTV'ye ilave olarak, %18 oranındaki katma değer vergisi de dikkate alındığı vakit, sigaranın perakende satış fiyatının %90 civarındaki kısmının vergiye tekabül ettiği görülür
- Belirlenen oranların artırılıp azaltılması, listedeki nispi ve maktu vergilerden yalnızca birini uygulatma gibi konularda Cumhurbaşkanı yetkili kılınmıştır.

3. BANKA ve SİGORTA MUAMELELERİ VERGİSİ

- Verginin konusunu, banka ve sigorta şirketlerinin, her ne şekilde olursa olsun yapmış oldukları bütün muameleler dolayısıyla kendi lehlerine, her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesaben aldıkları paralar oluşturmaktadır. BSMV'nin yasal yükümlüsü; bankalar, sigorta şirketleri ve bankerlerdir.
- Banka ve sigorta muameleleri vergisinin oranı **% 15'tir**. Kambiyo işlemlerinde oran **matrahın binde ikidir**. Cumhurbaşkanı bu oranı kambiyo muamelelerinde on katına, vergiye tabi diğer muamelelerde ise kanuni seviyesine kadar artırmaya yetkilidir.
- Toplanan BSMV, yükümlünün beyanı üzerine tarh edilir. Yükümlü, bir ay içindeki vergiye tabi işlemlerini **ertesi ayın 15. günü akşamına kadar muamelelerin yapıldığı yer vergi dairesine bildirir ve bu süre içinde de vergiyi öder**.

4. HARÇLAR KANUNU

Kanunda yer alan harç türleri ise şunlardır:

- Yargı Harçları
- Noter Harçları
- Vergi Yargısı Harçları
- Tapu ve Kadastro Harçları
- Konsolosluk Harçları
- Pasaport, kamet Tezkeresi, Vize ve Dışişleri Bakanlığı Tasdik harçları
- Gemi ve Liman Harçları imtiyazname, Ruhsatname ve Diploma Harçları
- Trafik Harçları

Harç miktarları, bazen maktu bazen de nispi olarak belirlenmiştir. Maktu olarak belirlenen harç miktarları ise, her yıl yeniden değerlendirilerek oranında artırılmaktadır. **Cumhurbaşkanı, maktu harçları yirmi katına, nispi harçları ise bir katına kadar artırma konusunda yetkili** kılınmıştır.

5. DAMGA VERGİSİ

Damga Vergisi Kanunu'nda ekli tabloda yazılı kâğıtlar damga vergisine tabidir.

- Akitlerle ilgili kâğıtlar
- Kararlar ve mazbatalar
- Ticari işlemlerde kullanılan kâğıtlar
- Makbuzlar ve diğer kâğıtlar
- Ödünç alınan paralar için verilen makbuzlar,
- Yıllık gelir vergisi, kurumlar vergisi beyannamesi, muhtasar ve diğer beyannameler,
- Posta ve telgraf havaleleri

Damga Vergisi ve Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi hukuki muamele vergisi niteliği taşır. Bunun dışında kalan özel iletişim vergisi, gelir vergisi, gümrük vergisi gibi vergiler iktisadi nitelik taşır.

GÜMRÜK VERGİLERİ

- Gümrük vergilerinin geleneksel mali fonksiyonları yanında, bu endüstrileri korumak, yerli ve yabancılar arasında rekabet eşitliğini korumak ekonomide çeşitli sosyal tabakalar arasında gelir ve servet dağılımını değiştirmek gibi ikincil fonksiyonları da bulunmaktadır.
- Gümrük vergileri mal üzerinden alınan diğer vergilerde olduğu gibi spesifik veya advalorem şekilde düzenlenebilir.
- Spesifik nitelikteki gümrük vergileri, malın değerini ve kalitesini dikkate almadığı için uygulamada gelir dağılımındaki eşitsizlikleri artırır.
- Gümrük idareleri tarafından alınan vergi ve resimler Vergi Usul Kanunu'na tabi değildir. Bu resim ve vergilerle ilgili 4458 Gümrük Kanunu hükümleri uygulanır.
- Advalorem nitelikteki gümrük vergileri malın değeri üzerinden alındıkları için, malın değeri arttıkça vergi değeri arttığı için gelir dağılımında adaleti daha çok sağlayan bir vergi niteliği taşır.

DİJİTAL HİZMET VERGİSİ

Verginin Konusu: Dijital Hizmetler Vergisi Kanunu'na göre dijital hizmet sağlayıcılarının Türkiye'de verdikleri;

- Dijital ortamda sunulan her türlü reklam hizmetlerinden (reklam kontrol ve performans ölçüm hizmetleri ile kullanıcılarla ilgili veri iletimi ve yönetimi gibi hizmetler ile reklamın sunulmasına ilişkin teknik hizmetler dâhil),
- Sesli, görsel veya dijital herhangi bir içeriğin (bilgisayar programları, uygulamalar, müzik, video, oyunlar, oyun içi uygulamalar ve benzeri yazılımlar dâhil) dijital ortamda satışı ile bu içeriklerin dijital ortamda dinlenmesine, izlenmesine, oynanmasına veya telefon, bilgisayar gibi elektronik cihazlara kaydedilmesine veya bu cihazlarda kullanılmasına yönelik dijital ortamda sunulan hizmetlerden,
- Kullanıcılar arasında bir mal veya hizmetin satılmasına veya satılmasının kolaylaştırılmasına yönelik sunulan hizmetler (ulaşım veya konaklama faaliyetlerine aracılık edilmesi ya da bu faaliyetlerin kolaylaştırılması ile mal ve hizmetlerin satışa sunulduğu platform, sistem veya portal hizmetleri gibi) dâhil kullanıcıların birbirleriyle etkileşime geçebilecekleri dijital ortamların sağlanması ve işletilmesi hizmetlerinden,

Yukarıda sayılan hizmetlere yönelik dijital ortamda verilen aracılık hizmetlerinden, elde edilen hasılat dijital hizmet vergisinin konusunu oluşturmaktadır.

Elde edilen hasılatın satış bedeli, hizmet bedeli, işlem bedeli, abonelik ücreti, kullanım ücreti, aracılık bedeli, komisyon ücreti veya bir başka şekilde tanımlanmasının verginin konusuna bir etkisi bulunmamaktadır.

Verginin Mükellefi

Dijital hizmet vergisinin mükellefi, dijital hizmet sağlayıcısıdır. Bunların, Gelir Vergisi Kanunu ile Kurumlar Vergisi Kanunu bakımından tam mükellef olup olmaması, dar mükellefiyette söz konusu faaliyetleri Türkiye'de bulunan iş yeri veya daimi temsilcileri aracılığı ile gerçekleştirip gerçekleştirmemesi dijital hizmet vergisi mükellefiyetine etkilemez.

Mükellefin Türkiye içinde ikametgâhının, iş yerinin, kanuni ve iş merkezlerinin bulunmaması hâlleri ile gerekli görülen diğer hâllerde Hazine ve Maliye Bakanlığı, vergi alacağının emniyet altına alınması amacıyla vergiye tabi işlemlere taraf olanlar ile işleme ve ödemeye aracılık edenleri verginin ödenmesinden sorumlu tutabilir.

Muafiyeti ortaya çıkaran hadler

- İlgili hesap döneminden önceki hesap döneminde, dijital hizmet vergisinin konusuna giren hizmetlere ilişkin, Türkiye'de elde edilen hasılatı 20 milyon Türk lirasından veya dünya genelinde elde edilen hasılatı 750 milyon avrodan veya muadili yabancı para karşılığı Türk lirasından az olanlar dijital hizmet vergisinden muafıdır.
- Mükellefin, finansal muhasebe açısından konsolide bir grubun üyesi olması hâlinde, bu hadlerin uygulanmasında grubun verginin konusuna giren hizmetlere ilişkin elde ettiği toplam hasılat dikkate alınır.
- Arka arkaya iki hesap dönemi boyunca yukarıda belirtilen hadlerden herhangi birinin altında kalanların vergi muafiyeti, izleyen hesap döneminden itibaren tekrar başlar.

Dijital Hizmet Vergisi Kanunu'nda yer alan muafiyet hadlerinin aşılması halinde muafiyet sona erer ve haddin aşıldığı vergilendirme dönemini takip eden dördüncü vergilendirme döneminden itibaren dijital hizmet vergisi mükellefiyeti başlar.

Cumhurbaşkanı, Dijital Hizmet Vergisi Kanunu'nun 4. maddesinde yer alan muafiyet hadlerini verginin konusuna giren hizmet türlerine göre ayrı ayrı veya birlikte **sıfıra kadar** indirmeye veya **üç katına kadar** artırmaya yetkilidir.

Dijital Hizmet Vergisinde muafiyetin tespiti ve uygulanması amacıyla bildirim ve belgelendirme yükümlülüğü getirmeye ve maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir. Bildirim ve belgelendirme yükümlülüklerini tam ve zamanında doğru olarak yerine getirmeyen mükelleflere, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yükümlülüklerini yerine getirmeleri için otuz gün ek süre verilir. Verilen ek süre içerisinde, yükümlülüklerini tam ve zamanında doğru olarak yerine getirmeyenler muafiyetten yararlanamaz.

İstisna

Ayrıca dijital ortamda yapılan aşağıdaki hizmetlerden elde edilen hasılat dijital hizmet vergisinden istisnadır;

- Telgraf ve Telefon Kanununun ek 37. maddesi kapsamında üzerinden Hazine payı ödenen hizmetler,
- Gider Vergileri Kanununun 39 uncu maddesi kapsamında üzerinden özel iletişim vergisi alınan hizmetler,
- Bankacılık Kanununun 4. maddesi kapsamındaki hizmetler
- Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanunun 2. maddesinde tanımlanan Ar-Ge merkezlerinde Ar-Ge faaliyetleri sonucunda oluşturulan ürünlerin satışı ile münhasıran bu ürünler üzerinden sunulan hizmetler,
- Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanunun 12. maddesi kapsamında yer alan ödeme hizmetleri,

Verginin Matrahı, Oranı ve Beyan Edilmesi

Dijital hizmet vergisinin matrahı, ilgili birer aylık vergilendirme dönemlerinde verginin konusuna giren hizmetler nedeniyle elde edilen hası-lattır ve vergi, matraha oranın uygulanması suretiyle hesaplanır. Bu şekilde hesaplanan vergiden herhangi bir indirim yapılmaz. Hasılatın döviz ile hesaplanması hâlinde döviz, hasılatın elde edildiği tarihte geçerli olan Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alış kuru üzerinden Türk parasına çevrilir. Verginin matrahından gider, maliyet ve vergi adı altında indirim yapılmaz. Dijital hizmet vergisi, fatu-ra ve fatura yerine geçen belgelerde ayrıca gösterilmez

Verginin oranı %7,5 olarak belirlenmiştir. Ancak Cumhurbaşkanı, bu oranı hizmet türleri itibarıyla ayrı ayrı veya birlikte **%1'e kadar in-dirmeye, iki katına kadar artırmaya** yetkilidir.

Dijital hizmet **vergisinde vergilendirme dönemi**, takvim yılının **birer aylık dönemleridir**. Ancak Hazine ve Maliye Bakanlığı, hizmet tür-lerine ve mükelleflerin faaliyet hacimlerine göre birer aylık vergilendirme dönemi yerine üçer aylık vergilendirme dönemi tespit etmeye yetkilidir. Mükellefler ve vergi kesintisi yapmakla sorumlu tutulanlar, dijital hizmet vergisi beyannamelerini, vergilendirme dönemini takip eden **ayın sonuna kadar** ilgili vergi dairesine **vermekle ve aynı süre içerisinde ödemekle** yükümlüdürler.

Katma Değer Vergisi mükellefiyeti bulunan hizmet sağlayıcıları için beyanname, Katma Değer Vergisi bakımından bağlı bulundukları vergi dairesine verilir ve tarh edilir. Katma Değer Vergisi mükellefiyeti bulunmayanlar bakımından vergi, Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenecek vergi dairesince tarh olunur.

Dijital hizmet vergisi, mükellefin beyanı üzerine tarh olunur. Mükellefin Türkiye içinde ikametgâhının, iş yerinin, kanuni ve iş merkezlerinin bulunmaması durumunda, bu beyan vergi kesintisi yapmakla sorumlu tutulanlar tarafından yapılır.

Dijital hizmet vergisi mükelleflerince ödenen dijital hizmet vergisi, bu mükellefler tarafından gelir ve kurumlar vergisine esas safi kazancın tespitinde gider olarak indirilebilir.

Dijital hizmet vergisi, mükellef veya vergi sorumlusu olan gerçek veya tüzel kişi adına tarh olunur. Adi ortaklıklarda, verginin ödenmesin-den müteselsilen sorumlu olmak üzere, ortaklardan herhangi biri adına tarhiyat yapılır.

Hazine ve Maliye Bakanlığı, dijital hizmet vergisi beyannamesinin ve eklerinin şekil ve içeriğini belirlemeye, faaliyetin gereğini göz önünde tutarak mükellefin müracaatı üzerine veya resen tarh yerini tayin etmeye, mükellef veya vergi sorumlularına sadece vergiye tabi hizmetle-rin sunulduğu dönemler için beyanname verilmeye, verginin beyan ve ödeme zamanı ile tahsiline ilişkin usul ve esasları belirlemeye, bildirim ve belgelendirme yükümlülüğü getirmeye ve buna ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

Dijital Hizmet Vergisinin vergi güvenliğinin sağlanması ile ilgili usul ve esaslar, **Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının görüşü alınarak Ha-zine ve Maliye Bakanlığınca belirlenir.**

Vergilere ilişkin beyanname verme ve ödeme yükümlülüklerini süresinde yerine getirmeyen mükelleflere, bu yükümlülüklerin yerine geti-rilmesi için dijital hizmet vergisini tarha yetkili vergi dairesi tarafından internet sayfalarındaki iletişim araçları (alan adı, IP adresi ve benzeri kaynaklarla elde edilen bilgiler) kullanılarak, elektronik posta veya diğer tüm iletişim araçları ile **ihbarda bulunulabilir**. Bu ihbar Gelir İda-resi Başkanlığının internet sitesinde ilan edilir. İlandan itibaren **otuz gün içinde** bu yükümlülüklerin yerine getirilmemesi hâlinde, dijital hizmet sağlayıcılarının sunmuş oldukları hizmetlere erişimin, bu yükümlülükler yerine getirilinceye kadar engellenmesine Hazine ve Mali-ye Bakanlığınca karar verilir ve bu karar erişim sağlayıcılarına bildirilmek üzere Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna gönderilir. Engel-leme kararlarının gereği bildirimden itibaren **yirmi dört saat içinde** erişim sağlayıcıları tarafından yerine getirilir.

KONAKLAMA VERGİSİ

Verginin Konusu, Mükellefi, Matrahı ve Oranı

Verginin Konusu: Otel, motel, tatil köyü, pansiyon, apart otel, misafirhane, kamping, dağ evi, yayla evi gibi konaklama tesislerinde veri-len geceleme hizmeti ile bu hizmetle birlikte satılmak suretiyle konaklama tesisi bünyesinde sunulan diğer tüm hizmetler (yeme, içme, ak-tivite, eğlence hizmetleri ve havuz, spor, termal ve benzeri alanların kullanımı gibi) konaklama vergisinin konusunu oluşturur. Geceleme hizmetinin; sağlıklı yaşam tesisleri, eğlence merkezleri gibi tesislerin bünyesinde sunulması, vergilendirmeye etki etmez.

Verginin Mükellefi: Konaklama vergisinde vergiyi doğuran olay, yukarıda belirtilen hizmetlerin sunulması ile meydana gelirken verginin mükellefi ise **bu hizmetleri sunanlardır**.

Verginin Matrahı: Konaklama vergisinin matrahı, verginin konusuna giren hizmetler karşılığında, katma değer vergisi hariç, her ne suret-le olursa olsun alınan veya bu hizmetler için borçlanılan para, mal ve diğer suretlerde sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaat, hiz-met ve değerler toplamıdır.

Verginin Oranı: Nisan 2020 tarihinde itibaren geçerli olacak olan konaklama vergisinin **kanuni oranı % 2'dir**. Ancak konaklama vergisi oranı **31.12.2020 tarihine kadar % 1 olarak uygulanacaktır**. Cumhurbaşkanı, bu oranı **bir katına kadar artırmaya, yarısına kadar indirmeye**, bu sınırlar içinde farklı oranlar tespit etmeye yetkilidir.

Konaklama vergisi, konaklama tesislerince düzenlenen fatura ve benzeri belgelerde ayrıca gösterilir. Bu vergiden herhangi bir ad altında indirim yapılamaz. Bu vergi, katma değer vergisi matrahına dâhil edilmez.

Vergilendirme Dönemi

Konaklama vergisinde vergilendirme dönemi, faaliyet gösterilen takvim yılının **birer aylık** dönemleridir. Her bir vergilendirme dönemine ait konaklama vergisi, vergilendirme dönemini takip eden ayın **yirmi altıncı günü akşamına kadar** katma değer vergisi yönünden bağlı olan vergi dairesine (katma değer vergisi mükellefiyeti bulunmayanlarca **tesis bulundugu yer vergi dairesine**) beyan edilir ve aynı süre içinde ödenir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı, konaklama vergisi beyannamesinin şekil, içerik ve ekleri ile uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

İstisnalar

- Öğrenci yurtları, pansiyonları ve kamplarında öğrencilere verilen hizmetler.
- Karşılıklı olmak kaydıyla yabancı devletlerin Türkiye'deki diplomatik temsilcilikleri, konsoloslukları ve bunların diplomatik haklara sahip mensupları ile uluslararası anlaşmalar gereğince vergi muafiyeti tanınan uluslararası kuruluşlar ve mensuplarına verilen hizmetler.

DEĞERLİ KONUT VERGİSİ

Verginin Konusu: Türkiye sınırları içinde bulunan **mesken nitelikli taşınmazlardan** bina vergi değeri veya Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünce belirlenen değeri 5.000.000 Türk lirası ve üzerinde olanlar değerli konut vergisine tabidir.

Değerli Konut Vergisi Matrah ve Oranları

Matrah	Oran
5.000.000 TL ile 7.500.000 TL arasında olanlar	%0,3 (Binde 3)
7.500.001 TL ile 10.000.000 TL arasında olanlar	%0,6 (Binde 6)
10.000.001 TL'yi aşanlar	%0,10 (Binde 10)

Beyannamenin Verilmesi ve Vergi Borcunun Ödenmesi

Mükellef tarafından, mesken nitelikli taşınmaza ilişkin bina vergi değeri ve Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünce belirlenen değer, meskenin bulunduğu yerdeki Gelir İdaresi Başkanlığına bağlı yetkili vergi dairesine, mesken nitelikli taşınmazın değerinin kanunda belirtilen tutarı aştığı (bu tutar dâhil) yılı **takip eden yılın şubat ayının 20. günü sonuna kadar beyanname ile beyan edilir** ve vergi, yetkili vergi dairesince yıllık olarak tarh ve tahakkuk olunur.

Vergi dairesi tarafından tarh ve tahakkuk ettirilen değerli konut vergisi, ilgili yılın **şubat ve ağustos aylarının sonuna kadar iki eşit taksit**te ödenir.

Takip eden yıllar için mükellef tarafından aynı şekilde yıllık olarak beyanname verilir ve vergi ilgili vergi dairesince tarh ve tahakkuk olunur. Elbirligi mülkiyetinde mükellefler müşterek beyanname verebilecekleri gibi, münferiden de beyanname verebilirler. Paylı mülkiyet hâlinde ise beyanname münferit verilir.

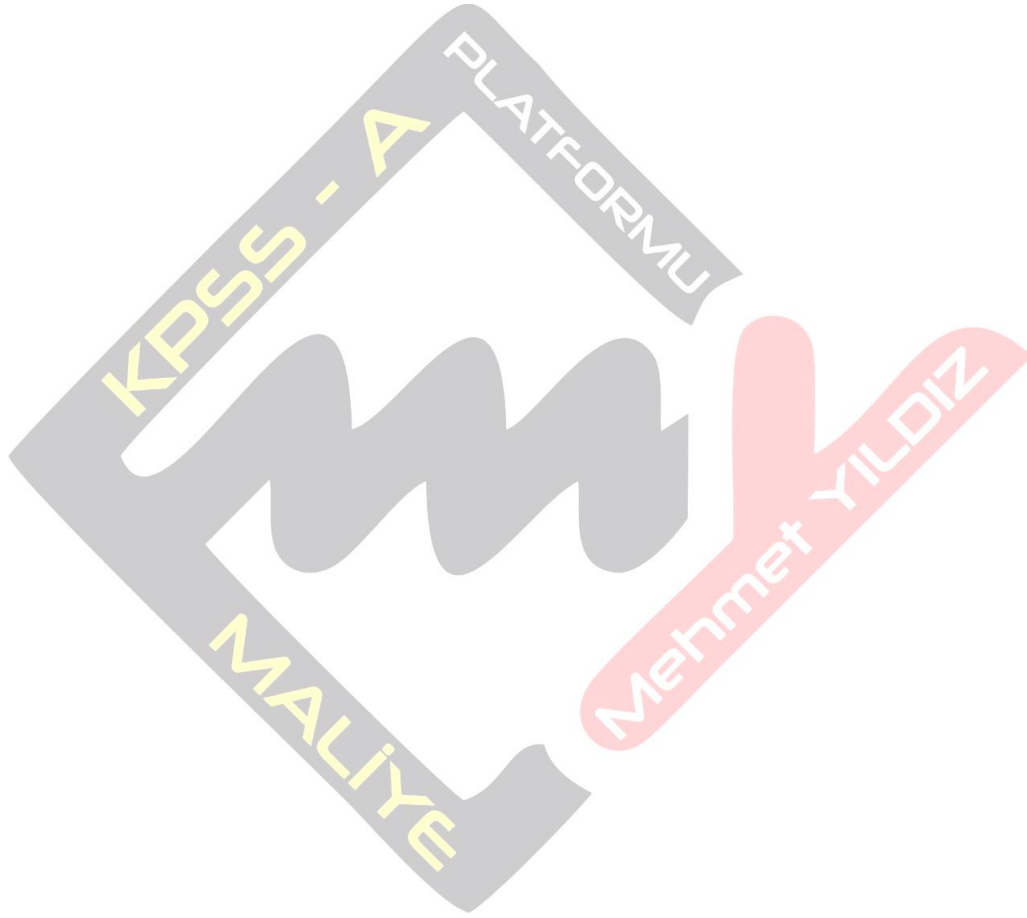
Yıl içerisinde mükellefiyetin başlamasını gerektirecek durumun meydana gelmesi hâlinde, mükellef tarafından takip eden yılın beyanname verme süresi içerisinde (şubat ayının 20. günü sonuna kadar) ilgili vergi dairesine beyanname verilir.

Değerli konut vergisinin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye, muafiyetlerin uygulanmasında aranacak belgeleri tespit etmeye, beyanname verme ve ödeme sürelerini **üç aya kadar uzatmaya**, beyannamenin verileceği yetkili vergi dairesini, beyannamenin şekil, içerik ve eklerini belirlemeye ve verginin beyanname aranmaksızın tahakkuk ettirilmesine **Hazine ve Maliye Bakanlığı** yetkilidir.

Tahsil edilen değerli konut vergisi, **genel bütçe geliri olarak kaydedilir** ve İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun ile diğer kanunlara göre mahalli idarelere verilecek payların hesabında dikkate alınmaz.

Değerli Konut Vergisinden İstisna

- Genel ve özel bütçeli idarelerin, belediyelerin ve üniversitelerin maliki veya intifa hakkına sahip olduğu mesken nitelikli taşınmazlar (B ve D seçenekleri).
- Türkiye sınırları içinde mesken nitelikli tek taşınmazı olan kişilerden; kendisine bakmakla mükellef kimsesi olup on sekiz yaşını doldurmamış olanlar hariç olmak üzere hiçbir geliri olmadığını belgeleyenlerin, gelirleri kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumlarından aldıkları aylıktan ibaret bulunanların sahip olduğu mesken nitelikli taşınmazlar (A seçeneği)
- Yabancı devletlere ait olup elçilik ve konsolosluk olarak kullanılan mesken nitelikli taşınmazlar ile elçilerin ikametine mahsus mesken nitelikli taşınmazlar ve bunların müstemilatı (karşılıklı olmak şartıyla) ve merkezi Türkiye’de bulunan milletlerarası kuruluşlara, milletlerarası kuruluşların Türkiye’deki temsilciliklerine ait mesken nitelikli taşınmazlar (E seçeneği).
- Esas faaliyet konusu bina inşası olanların işletmelerine kayıtlı bulunan ve henüz ilk satışa, devir ve temlike konu edilmemiş yeni inşa edilen mesken nitelikli taşınmazlar (arsa karşılığı inşaat işlerinde sözleşme gereği taahhüt işini üstlenen müteahhide kalan mesken nitelikli taşınmazlar dâhil) (bu taşınmazların kiraya verilmesi veya sair surette kullanılması hâlleri hariç).

BEYANNAME VERME VE ÖDEME SÜRELERİ		
BEYANNAMENİN ADI	BEYAN VERME SÜRESİ	ÖDEME SÜRESİ
G.V. BEYANNAMESİ (Basit Usul Beyanı İçin)	Şubat Ayının Başından 25. Günü Akşamına Kadar	Şubat - Haziran
G.V. BEYANNAMESİ (Yıllık Beyanname)	Mart Ayının Başından 25. Günü Akşamına Kadar	Mart - Temmuz
G.V. BEYANNAMESİ (Münferit Beyanname)	İktisap olunduğu tarihten itibaren 15 gün içinde	Beyanname verme süresi içinde
GEÇİCİ VERGİ BEYANNAMESİ	Üç aylık dönemi izleyen ikinci ayın 14. günü akşamına Kadar	Üç aylık dönemi izleyen 17. Günü Akşamına Kadar
MUHTASAR BEYANNAME (Aylık Olanlar)	Ertesi Ayın 23. Günü Akşamına Kadar	Beyanname Verecekleri Ayın 26'sı Akşamına Kadar
MUHTASAR BEYANNAME (3 Aylık Olanlar)	Ocak, Nisan, Temmuz ve Ekim aylarının 23. günü ak- şamına kadar	Beyanname verilecek ayın 26. günü akşa- mına kadar
Gelir Vergisi Kanunu Geçici 67. Madde Kapsamında Veri- lebilecek İHTİYARİ BEYANNAME	Gelir Vergisi Kanunu Geçici 67. Madde Kapsamında Verilebilecek İhtiyari Beyanname Gelir Vergisi Kanunu Geçici 67. Madde Kapsamında Verilebilecek İhtiyari Beyanname, izleyen yılın Mart ayının başından 25. gü- nü akşamına kadar verilir.	-----
KURUMLAR VERGİSİ BEYANNAMESİ	Nisan Ayının Başından 25. Günü Akşamına Kadar	Nisan Ayı Sonuna Kadar (Tamamı)
KURUMLAR VERGİSİ GEÇİCİ BEYANNAME	Üç aylık dönemi izleyen ikinci ayın 14. günü akşamına Kadar	Üç aylık dönemi izleyen 17. Günü Akşamı- na Kadar
KURUMLAR VERGİSİ ÖZEL BEYANNAME	İktisap olunduğu tarihten itibaren 15 gün içinde	Beyanname verme süresi içinde
KURUMLAR VERGİSİ STOPAJI (AYLIK)	Ertesi Ayın 23. Günü Akşamına Kadar	Beyanname Verecekleri Ayın 26'sı Akşa- mına Kadar
K.D.V. BEYANNAMESİ (Aylık Olanlar)	Takip Eden Ayın 24. Günü Akşamına Kadar	Beyanname Verecekleri Ayın 26'sı Akşamına Kadar
BANKA VE SİGORTA MUAMELE VERGİSİ BEYANNAMESİ	Ertesi Ayın 15. Günü Akşamına Kadar	Ertesi Ayın 15. Günü Akşamına Kadar
Damga Vergisi Beyanname- si (Sürekli Damga Vergisi mükellefiyeti bulunanlar)	İzleyen ayın 23. günü akşamına kadar verilir.	Beyanname verilen ayın 26. günü akşamı- na kadar ödenir.
Özel İletişim Vergisi Beyannamesi	İzleyen ayın 15. günü akşamına kadar verilir.	Beyanname verme süresi içinde ödenir.
Şans Oyunları Vergisi Beyannamesi	İzleyen ayın 20. günü mesai bitimine kadar verilir.	Beyanname verme süresi içinde ödenir.

VERASET VE İNTİKAL VERGİSİ BEYANNAMESİ	-Ölüm Türkiye’de meydana gelmiş ise ölüm tarihinden itibaren, mükelleflerin Türkiye’de bulunmaları halinde 4 ay içinde, yabancı bir ülkede bulunmaları halinde 6 ay içinde, -Ölüm yabancı bir memlekette meydana gelmiş ise mükelleflerin Türkiye’de bulunmaları halinde 6 ay içinde, ölen kişinin bulunduğu ülkede bulunmaları halinde 4 ay içinde, murisin bulunduğu ülke dışında yabancı bir ülkede bulunmaları halinde 8 ay içinde, -Gaiplik halinde, gaiplik kararının ölüm siciline kaydedildiği tarihi izleyen 1 ay içinde, verilir. İvazsız intikallere ilişkin Veraset ve İntikal Vergisi Beyannamesi; -Malların hukuken iktisap edildiği tarihi izleyen 1 ay içinde verilir.	Tahakkukundan itibaren 3 yılda ve her yıl Mayıs ve Kasım aylarında olmak üzere 2 eşit taksitte ödenir.
	Gerçek veya tüzel kişilerce düzenlenen yarışma ve çekilişler ile 5602 sayılı Kanunda tanımlanan şans oyunlarında, yarışma ve çekiliş ile müsabakaların yapıldığı günü takip eden ayın 20. günü akşamına kadar verilir.	Beyanname verme süresi içinde ödenir.